

**Výročná správa o stave implementácie strategického rámca pre
zapojenie Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny**

**Výročná správa o stave implementácie
strategického rámca pre zapojenie Slovenskej
republiky do obnovy Ukrajiny**

OBSAH

1. Potreba Rámca pre zapojenie do obnovy Ukrajiny.....	4
2. Európske a regionálne strategické ciele.....	5
3. Podpora konektivity	5
3.1 Cezhraničné strategické projekty medzi Ukrajinou a Slovenskom	5
3.1.1 Modernizácia hraničnej infraštruktúry, zavedenie systému Entry/Exit (EES) a colná bezpečnosť	6
3.1.2 Rekonštrukcia cezhraničného interkonektora Mukačevo (UA) – Veľké Kapušany (SK) - Vol'a (SK) – Lemešany (SK) a posilnenie energetickej bezpečnosti	7
3.1.3 Využitie potenciálu plynárenskej infraštruktúry na Slovensku	9
3.1.4 Cestná infraštruktúra: D1 Bidovce – štátna hranica SK/UA a R4 Via Carpatia	9
3.1.5 Posilnenie železničnej osobnej dopravy medzi Slovenskom a Ukrajinou - Železničné spojenie Kyjev–Čop–Bratislava.....	9
3.1.6 Poskytnutie lokomotív radu 350 „Gorila“	10
3.1.7 Modernizácia prístavu Bratislava	10
3.1.8 Intermodalita a logistika.....	10
3.2 Financovanie cezhraničných strategických projektov a využitie európskych nástrojov	10
3.2.1 Connecting Europe Facility - implementácia.....	11
3.2.2 Connecting Europe Facility 3	11
3.2.3 Nástroj Security Action for Europe - SAFE	11
3.3 Potenciál ľudského kapitálu a inovácií.....	12
3.3.1 Integrácia, zabezpečenie ochrany a zamestnávania ukrajinských občanov.....	12
3.3.2 Potenciál ukrajinských študentov na slovenských vysokých školách	14
3.3.3 Vzdelávanie detí odídcov	15
3.3.4 Plánované kroky a strategické ciele	16
3.3.5 Oblasť poskytovanie zdravotnej starostlivosti.....	17
4. Zapojenie Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny.....	18
4.1 Odhadované finančné potreby.....	18
4.2 Politický rozmer globálneho financovania obnovy	18
4.2.1 Zapojenie do iniciatív na podporu Ukrajiny na pôde Európskej únie.....	18
4.2.2 Ostatné výbory a zastúpenia	19
4.2.3 Slovensko a zapojenie sa do financovania Ukrajiny:.....	20
4.2.4 Viacročný finančný rámec Európskej únie (2028-2034)	20
4.3 Nástroj pre Ukrajinu (Ukraine Facility)	21
4.4 Slovenský projekt v rámci Investičného rámca pre Ukrajinu	22
4.5 Súčasný stav Investičného rámca pre Ukrajinu.....	23
4.6 Využitie záruky z Investičného rámca pre Ukrajinu	24
4.7 Očakávané výzvy z II. piliera Nástroja pre Ukrajinu, budúca vízia zostávajúcich finančných prostriedkov a vyplývajúce príležitosti pre Slovenskú republiku.....	24
4.8 III. pilier Nástroja pre Ukrajinu	25

4.9	Využitie záruky z Investičného rámca InvestEU Export Credit Pilot.....	25
4.10	Osobitný finančný nástroj Slovenskej republiky pre Ukrajinu.....	25
4.11	Podpora slovensko-ukrajinskej podnikateľskej spolupráce	26
4.12	Využitie potenciálu slovenských organizácii so skúsenosťou na Ukrajine	28
4.13	Navrhovaný Projekt „EU-Gateway“	32
4.14	Európske zoskupenie územnej spolupráce (EZÚS) zamerané na spoluprácu s Ukrajinou.....	32
4.15	Finančné nástroje a dotačné výzvy pre slovenské subjekty zapájajúce sa do obnovy Ukrajiny	33
4.16	Budovanie budúcich kapacít pre medzinárodnú delegovanú rozvojovú pomoc	34
5.	Ďalšie kroky.....	35
5.1	Úrad podpredsedu vlády SR:	35
5.1.1	Partnerstvo pre Ukrajinu.....	37
5.1.2	Regionálni koordinátori pre Prešovský a Košický samosprávny kraj	38
5.1.3	Karpatská iniciatíva – strategická interregionálna platforma SR-PL-UA.....	38
5.2	Eximbanka SR:	39
5.3	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR:	39
5.5	Finančná správa Slovenskej republiky	41
6.	Záver.....	42

1. POTREBA RÁMCA PRE ZAPOJENIE DO OBNOVY UKRAJINY

Obnova Ukrajiny predstavuje z pohľadu Slovenskej republiky dlhodobú strategickú prioritu s bezpečnostným, politickým aj hospodárskym rozmerom. Ako bezprostredný sused Ukrajiny je Slovenská republika priamo dotknutá vývojom bezpečnostnej, ekonomickej a spoločenskej situácie v krajine. Stabilná, prosperujúca a európsky integrovaná Ukrajina je preto v zásadnom bezpečnostnom a geopolitickom záujme Slovenskej republiky.

Vláda Slovenskej republiky si túto skutočnosť uvedomila už v priebehu rokov 2023 – 2024, keď sa zapojenie SR do obnovy Ukrajiny postupne presúvalo z roviny ad hoc reakcií na systematickú a koordinovanú politiku. Výsledkom tohto procesu bolo prijatie strategického rámca pre zapojenie Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny, schváleného uznesením vlády SR č. 587 z 2. októbra 2024.

Schválenie rámca reflektovalo potrebu:

- vytvoriť jednotný strategický dokument zastrešujúci aktivity jednotlivých rezortov,
- zabezpečiť koordináciu projektov v oblasti infraštruktúry, energetiky, dopravy, ľudských zdrojov a podnikateľskej spolupráce,
- systematicky prepájať bilaterálnu spoluprácu s európskymi finančnými nástrojmi a iniciatívami,
- vytvoriť predpoklady pre aktívne zapojenie slovenských subjektov do obnovy Ukrajiny,
- zaviesť mechanizmus monitorovania a pravidelného hodnotenia pokroku.

Predkladaná výročná správa sa vypracúva v súlade s úlohou B.2. uznesenia vlády SR č. 587 z 2. októbra 2024, ktorá ukladá povinnosť predložiť vláde SR výročnú správu o stave implementácie strategického rámca. Správa sumarizuje dosiahnutý pokrok, identifikuje výzvy a navrhuje odporúčania pre ďalší postup.

Vláda Slovenskej republiky opakovane potvrdzuje význam zapojenia SR do obnovy Ukrajiny prostredníctvom ďalších rozhodnutí a iniciatív. Ide najmä o:

- uznesenie vlády SR č. 203 z 11. apríla 2024 k realizácii opatrení vyplývajúcich zo spoločného rokovania členov vlád Slovenskej republiky a Ukrajiny,
- uznesenie vlády SR č. 328 z 25. júna 2025 k Analýze dopadov a príležitostí z ďalšieho rozširovania Európskej únie pre Slovenskú republiku s osobitným dôrazom na integráciu Ukrajiny,
- uznesenie vlády SR č. 497 z 15. októbra 2025 k návrhu na uzavretie Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a Kabinetom ministrov Ukrajiny o technickej a finančnej spolupráci,
- uznesenie vlády SR č. 46 zo 4. februára 2026 k informácii o priebehu 3. spoločného rokovania vlády Slovenskej republiky a kabinetu ministrov Ukrajiny, Košice, Slovenská republika, 17. októbra 2025.

Tieto rozhodnutia predstavujú pokračovanie a prehĺbovanie strategickej orientácie SR na podporu obnovy a európskej integrácie Ukrajiny. Vláda SR nimi deklaruje, že obnova Ukrajiny je nielen zahraničnopolitickou prioritou, ale aj súčasťou širšej agendy regionálnej stability, cezhraničnej konektivity a hospodárskej spolupráce.

Koordinácia zapojenia Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny je zabezpečovaná na úrovni Úradu podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku (ÚPPV). Jeho pôsobnosť v tejto oblasti vyplýva zo zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, konkrétne z § 34b ods. 6, ktorý vytvára právny rámec pre koordináciu a metodické usmerňovanie tejto agendy.

ÚPPV v tejto súvislosti:

- zabezpečuje horizontálnu koordináciu medzi rezortmi,

- metodicky usmerňuje prípravu a implementáciu projektov,
- monitoruje plnenie úloh vyplývajúcich z uznesenia vlády SR č. 587 z 2. októbra 2024,
- prepája bilaterálne aktivity SR s nástrojmi Európskej únie a medzinárodnými finančnými inštitúciami,
- zabezpečuje strategický reporting vláde SR.

Na podporu implementácie rámca boli zriadené a aktivované viaceré pracovné a koordinačné platformy, najmä:

- Task Force pre cezhraničné strategické infraštruktúrne projekty s Ukrajinou,
- Medzirezortná koordinačná skupina pre zapojenie SR do obnovy Ukrajiny,
- Pracovná skupina pre podporu slovensko-ukrajinskej podnikateľskej spolupráce,
- Task Force pre ľudské zdroje,
- Koordinačná pracovná skupina pre pilotný projekt SR v rámci UIF.

Tieto mechanizmy umožňujú systematickú identifikáciu priorít, odstraňovanie legislatívnych a administratívnych bariér a koordinované vystupovanie Slovenskej republiky voči ukrajinským partnerom.

Postupným budovaním odborných kapacít, vrátane rozvoja odboru pre obnovu Ukrajiny, vláda SR vytvára predpoklady na dlhodobu udržateľnú, koordinovanú a strategicky riadenú zapojenie Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny.

Strategický rámec tak predstavuje nástroj, prostredníctvom ktorého Slovenská republika systematizuje svoje aktivity, zosúladzuje ich s národnými záujmami a európskymi prioritami a zabezpečuje ich transparentné a pravidelne hodnotené napĺňanie.

2. EURÓPSKE A REGIONÁLNE STRATEGICKÉ CIELE

Slovensko podporuje obnovu Ukrajiny v súlade s jej európskymi cieľmi, ako je makrofinančná stabilita a integrácia do EÚ. Pravidelne podporuje schvaľovanie tranží finančnej pomoci pre Ukrajinu na úrovni Rady EÚ za predpokladu splnenia všetkých podmienok ako sú stanované v Pláne pre Ukrajinu. Týmto spôsobom podporuje udržanie chodu štátu, ale aj jeho rekonštrukčné snahy. SR takisto podporuje integráciu UA do EÚ za predpokladu splnenia všetkých podmienok a na základe zásluh.

Regionálne ciele zahŕňajú aj samotný rozvoj východného Slovenska, zlepšenie konektivity medzi oboma krajinami a podporu ľudského kapitálu.

3. PODPORA KONEKTIVITY

3.1 Cezhraničné strategické projekty medzi Ukrajinou a Slovenskom

Podpora konektivity medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou tvorí jeden z nosných pilierov zapojenia SR do obnovy Ukrajiny. Rozvoj dopravnej, colnej, logistickej a intermodálnej infraštruktúry je nevyhnutným predpokladom pre integráciu Ukrajiny do jednotného trhu EÚ, pre posilnenie odolnosti regiónu a pre efektívne fungovanie tzv. koridorov solidarity. Slovenská republika v tomto kontexte systematicky realizuje a pripravuje súbor vlajkových projektov, ktoré sú previazané s európskou dopravnou sieťou TEN-T, finančnými nástrojmi EÚ a bilaterálnymi dohodami s Ukrajinou.

UA sa stala dôležitou súčasťou štyroch európskych dopravných koridorov, z ktorých dva prechádzajú aj cez SR, a to koridory „Baltské more – Čierne more – Egejské more“ a „Rýn – Dunaj“. Predmetné medzinárodné koridory budú tvoriť hlavné dopravné uzly medzi našimi krajinami. Zlepšenie prepojenia s UA predstavuje strategickú prioritu, keďže dopravná infraštruktúra EÚ sa stane nevyhnutnou pre budúcu obnovu UA. Rozvoj dopravnej infraštruktúry v pohraničných oblastiach bude mať pozitívne účinky nielen na samotné regióny, ale aj na sociálno-ekonomický rozvoj oboch krajín. Cieľom je ďalej rozvíjať existujúcu cestnú a železničnú infraštruktúru a budovať nové dopravné spojenia v regióne východného Slovenska s dôrazom na medzinárodnú dopravu a prepojenie s UA.

3.1.1 Modernizácia hraničnej infraštruktúry, zavedenie systému Entry/Exit (EES) a colná bezpečnosť

SR zaznamenala výrazný pokrok v príprave a realizácii projektov zameraných na zvýšenie kapacít, efektívnosti a bezpečnosti hraničných priechodov medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou. Tieto aktivity priamo podporujú strategické ciele obnovy Ukrajiny a zároveň posilňujú pripravenosť Slovenska na zvýšený pohyb osôb a tovarov.

Kľúčovým projektom je **rekonštrukcia a rozšírenie terminálu osobnej dopravy na hraničnom priechode Vyšné Nemecké – Užhorod**, realizovaná v rámci projektu „Zvýšenie kapacity hraničného priechodu Vyšné Nemecké – Užhorod“. Projekt s celkovým rozpočtom 9,3 mil. EUR, z ktorých 7,33 mil. EUR predstavuje nenávratný finančný príspevok v rámci programu Nástroj finančnej podpory pre riadenie hraníc a vízovú politiku (BMVI), je zameraný na zásadné navýšenie priepustnosti priechodu prostredníctvom rozšírenia cestných pruhov a vybavovacích boxov na vstupe aj výstupe, ako aj výstavby nových kapacít pre peších a cyklistov, vrátane samostatného pracoviska pre vybavovanie peších cestujúcich.

Protokol medzi vládou Slovenskej republiky a Kabinetom ministrov Ukrajiny o zmene Zmluvy medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Ukrajiny o hraničných priechodoch na spoločných štátnych hraniciach (ďalej len „protokol“) sa týka hraničného priechodu Vyšné Nemecké – Užhorod, na ktorom sa od 14. 01. 2026 umožňuje prestup hranice aj peším cestujúcim a bicyklistom a hraničného priechodu Ubl'a – Malyj Bereznij, na ktorom sa hmotnostný limit pre motorové vozidlá, ktoré môžu tento hraničný priechod využívať, zvýšil od 03. 01. 2026 z 3,5 t na 5 t na vozidlo/jazdnú súpravu.

Protokol bol podpísaný počas 3. spoločného zasadnutia vlády SR a kabinetu ministrov UA dňa 17. októbra 2025 v Košiciach. Keďže ukrajinská strana stihla zabezpečiť technické prvky na bezpečný prechod peších a cyklistov na hraničnom priechode Vyšné Nemecké – Užhorod na ukrajinskej strane, MF SR na základe bodu D.1. uznesenia vlády SR č. 502/2025 dňa 22. októbra 2025 požiadalo MZVaEZ SR o odoslanie diplomatickej nóty ukrajinskej strane s informáciou, že v Slovenskej republike boli splnené všetky podmienky, ktoré sú potrebné pre nadobudnutie platnosti protokolu. Následne dňa 4. decembra 2025 bolo MF SR informované, že MZVaEZ SR prijalo odpovednú nótu, v ktorej ukrajinská strana oznámila splnenie vnútroštátnych podmienok potrebných pre nadobudnutie platnosti protokolu. V súlade s článkom 2 protokolu tento nadobudol platnosť dňa 3. januára 2026.

Modernizácia hraničného priechodu zahŕňa ďalej výstavbu nových pracovísk pre autobusovú dopravu, doplnenie kamerových a bezpečnostných systémov, zavedenie variabilného dopravného značenia a vytvorenie vybavovacích boxov spĺňajúcich požiadavky systému EES, ktorý je kľúčový pre hraničnú kontrolu. V rámci projektu je aktuálne realizované verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby. Implementácia projektu, je naplánovaná do roku 2028 a jeho cieľom je výrazne skvalitniť služby pre cestujúcich a modernizovať hraničnú infraštruktúru v súlade s legislatívnymi požiadavkami Európskej únie.

Z hľadiska plnenia úloh Policajného zboru je súčasťou uvedeného rozšírenia aj konštrukcia nových vybavovacích boxov, ktoré umožnia využívanie zariadení na snímanie podoby tváre cestujúcich. **Prevádzka nového rozsiahleho informačného systému EÚ EES** na hraničnom priechode Vyšné Nemecké bola spustená od 15. 1. 2026, vzhľadom na to, že projekt rozšírenia kapacity a prispôsobenia vybavovacích boxov nebol v tom čase finalizovaný, na zber údajov pri hraničnej kontrole štátnych príslušníkov tretích krajín sú využívané mobilné zariadenia.

V súvislosti s modernizáciou a výstavbou nových pracovísk pre autobusovú dopravu prijala SR dočasné funkčné riešenie spočívajúce vo vytvorení ďalšieho provizórneho pracoviska pre autobusovú prepravu v priestoroch hraničného priechodu Vyšné Nemecké, ktorým sa urýchlí colná a pasové odbavenie cestujúcich najmä v záťažových dňoch. Vďaka tomuto opatreniu sa o 50% znižuje čakacia doba pre cestujúcich z EÚ do Ukrajiny a aktuálne spoločne s ukrajinskou stranou pripravujeme opatrenie aj pre podobné riešenie smerom z Ukrajiny do EÚ.

V súvislosti so spustením prevádzky nového systému EÚ EES bolo už realizované zvýšenie kapacity a vykonané potrebné rekonštrukčné práce spolu s montážnymi a integračnými

úkonmi na zabezpečenie plynulej prevádzky EES a hraničnej kontroly na hraničných priechodoch Veľké Slemence a Ubl'a. Na vonkajšej pozemnej hranici s Ukrajinou bol EES úspešne uvedený do prevádzky v priebehu mesiaca október 2025 na hraničných priechodoch – Ubl'a, Veľké Slemence, Maťovské Vojkovce a Čierna nad Tisou.

Súčasťou dlhodobej prípravy je aj **aktualizácia štúdie modernizácie pracoviska nákladnej dopravy**, ktorej cieľom je rozšírenie colných služieb pre deklarantskú verejnosť. Obe aktivity sa pripravujú v nadväznosti na plánovanú výstavbu diaľnice Bidovce – štátna hranica SR/UA, čo zabezpečí úplnú dopravnú integráciu hraničného priechodu s novou infraštruktúrou.

Modernizované hraničné priechody **Ubl'a – Malyj Bereznyj a Veľké Slemence – Mali Slemenci** už v plnej miere spĺňajú požiadavky systému EES a poskytujú optimálne podmienky pre podporu cezhraničných tokov osôb.

Projekt **„Koridory solidarity medzi EÚ a Ukrajinou – upgrade železničných hraničných priechodov“** je realizovaný v spolupráci s partnermi z Maďarska a Ukrajiny a koordinovaný maďarským ministerstvom dopravy. V rámci projektu Finančná správa vybuduje **stacionárny železničný skenovací systém v Čiernej nad Tisou** v predpokladanej hodnote 12 mil. EUR (z toho 5 mil. EUR tvorí grant EK), ktorý posilní bezpečnostné kapacity, zrýchli colné postupy a zvýši priepustnosť železničného hraničného priechodu. Tento projekt nadväzuje na už realizované opatrenia, medzi ktoré patrí **presun výkonu colnej a hraničnej kontroly priamo do železničnej stanice** na priechode Čierna nad Tisou – Čop. Toto riešenie by výrazne zvýšilo efektívnosť priechodu, zohľadnilo špecifické potreby nákladnej železničnej dopravy a umožnilo lepšie usmerniť tok vlakov. Colný úrad Michalovce zároveň priebežne zavádza ďalšie optimalizačné opatrenia zamerané na zrýchlenie colných kontrol vlakových súprav, čím sa ešte viac podporuje cieľ projektu – skrátenie kontrolných časov, zvýšenie kapacity a zlepšenie bezpečnosti na jednej z kľúčových dopravných tepien medzi EÚ a Ukrajinou.

V záujme boja proti nelegálnej preprave rádioaktívnych materiálov z Ukrajiny na územie Slovenskej republiky finančná správa v roku 2026 bude realizovať projekt inštalácie detekčných zariadení na detekciu rádiácie v nákladnej železničnej preprave na pobočke Čierna nad Tisou.

Projekt **„Nákup a obnova špeciálneho technologického vybavenia na zlepšenie colnej kontroly a prevencie proti organizovanému zločinu“** je realizovaný v rámci programu Nástroj finančnej podpory na vybavenie na colné kontroly CCEI pričom 18,3 mil. EUR tvorí grant EÚ. Projekt je zameraný na modernizáciu technických kapacít Finančnej správy, vrátane **vybudovania nového železničného inšpekčného skenovacieho systému v Maťovciach**. Nasadenie týchto technológií výrazne zvýši rýchlosť, presnosť a efektívnosť colných kontrol, posilní bezpečnostnú architektúru SR a prispeje k štandardizácii postupov v súlade s európskou legislatívou. Projekt má byť ukončený v decembri 2027.

Projekt **„Zvyšovanie kapacity a efektívnosti finančnej správy SR pri odhaľovaní nelegálnych dovozov a prepráv tovaru“** je financovaný z Programu EÚ pre boj proti podvodom s celkovým rozpočtom 956 tis. EUR, pričom grant EÚ je vo výške 528 tis. EUR. Projekt sa zameriava na zvýšenie schopnosti finančnej správy odhaľovať nelegálne prepravy tovaru prostredníctvom nákupu troch **kamerových systémov na kontrolu vlakových podvozkov**, ktoré budú umiestnené na kľúčových železničných priechodoch s Ukrajinou – **Maťovce a Čierna nad Tisou**.

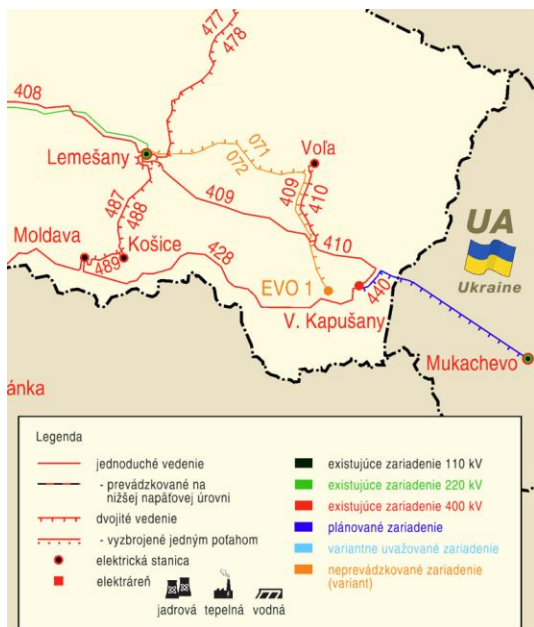
Finančná správa v súčasnosti pripravuje podmienky na realizáciu zámeru vyslať **colného pridelenca na Ukrajinu**, čo bude predstavovať ďalší významný príspevok k posilneniu bilaterálnej spolupráce medzi našimi krajinami.

3.1.2 Rekonštrukcia cezhraničného interkonektora Mukačevo (UA) – Veľké Kapušany (SK) - Voľa (SK) – Lemešany (SK) a posilnenie energetickej bezpečnosti

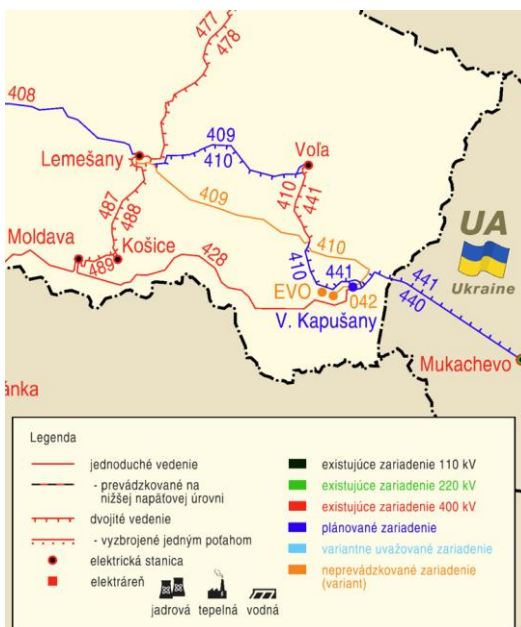
Dňa 11. apríla 2024 bola medzi Slovenskom a Ukrajinou podpísaná Cestovná mapa o spolupráci, ktorá okrem iného určila, že do konca roku 2028 má byť zrekonštruované

cezhraničné 400 kV prepojenie prenosových sústav SR a Ukrajiny v trase Veľké Kapušany (SK) – Mukačevo (UA) – prvá fáza projektového klastra. Rekonštrukcia zostávajúceho 400 kV prepojenia Veľké Kapušany – Voľa – Lemešany má byť podľa Cestovnej mapy o spolupráci ukončená do roku 2032 – druhá fáza projektového klastra.

V súlade s Cestovnou mapou o spolupráci bola dňa 9. októbra 2024 podpísaná Zmluva o spolupráci na rekonštrukciu existujúceho cezhraničného vedenia Veľké Kapušany - Mukačevo medzi SEPS a UKRENERGO. Zmluvné strany vyjadrili touto zmluvou pripravenosť na modernizáciu a rekonštrukciu uvedeného cezhraničného 400 kV prepojenia s cieľom dobudovať do roku 2032 celý projektový klaster Lemešany – Voľa - Veľké Kapušany - Mukačevo. Zámerom je dosiahnuť maximálne zvýšenie kapacity na slovensko-ukrajinskom profile prenosových sústav.

Prvá fáza projektového klastra
do roku 2027

Druhá fáza projektového klastra
do roku 2032

UKRENERGO plánuje zrealizovať rekonštrukciu cezhraničného vedenia Veľké Kapušany - Mukačevo (prvá fáza projektového klastra) na strane Ukrajiny v rokoch 2025, 2026 a 2027 a SEPS v rokoch 2026 a 2027 na slovenskej časti tohto vedenia. Hlavným dôvodom rozloženia rekonštrukcie na viac rokov sú obmedzené možnosti vypnutia tohto cezhraničného vedenia na ukrajinskej strane. Rekonštrukcia má byť podľa dohodnutého harmonogramu ukončená na oboch stranách už v júni 2027. Táto skutočnosť má byť potvrdená Dodatkom č.1 k zmluve o spolupráci, ktorého podpis sa predpokladá v prvom kvartáli 2026.

Na ukrajinskej strane bola, v súlade s vyššie uvedeným, od 01.09.2025 do 28.10.2025 vykonaná jedna zo štyroch etáp plánovanej rekonštrukcie cezhraničného vedenia Veľké Kapušany - Mukačevo. Koncom roka 2025 prebiehalo na slovenskej strane vyhodnocovanie verejnej súťaže na obstaranie rekonštrukčných prác pre túto fázu projektového klastra. Následne bola dňa 27.02.2026 podpísaná zmluva o dielo.

Pre zabezpečenie včasnej realizácie rekonštrukcie druhej fázy projektového klastra (prepojenie Veľké Kapušany – Voľa - Lemešany) boli na strane SEPS zahájené práce pre obstaranie posúdenia EIA.

Tento projektový klaster sa v celom svojom rozsahu uchádzal o získanie štatútu projektu spoločného európskeho záujmu (PCI/PMI) medzi členským a nečlenským štátom EÚ v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/869 z 30. mája 2022

o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, pričom bol úspešne zaradený na druhý zoznam PCI/PMI.

Priebežne sa posudzujú aj možnosti financovania tohto projektového klastra z rôznych iných grantových schém EÚ, nakoľko sa celkový rozpočet tohto projektového klastra na slovenskej strane pohybuje rádovo v stovkách mil. EUR.

3.1.3 Využitie potenciálu plynárenskej infraštruktúry na Slovensku

V prípadnej povojnovej obnove Ukrajiny navrhujeme zväziť využitie potenciálu plynárenskej infraštruktúry na Slovensku a odborných kapacít spoločností, ktoré túto infraštruktúru prevádzkujú (prepravná sieť alebo zásobníky).

3.1.4 Cestná infraštruktúra: D1 Bidovce – štátna hranica SK/UA a R4 Via Carpatia

Diaľnica D1 v úseku Bidovce – štátna hranica SK/UA, zabezpečí kvalitné a rýchle prepojenie východného Slovenska v smere západ – východ a taktiež výrazne zlepší dopravnú konektivitu s Ukrajinou. V roku 2024 bola vypracovaná multimodálna štúdia realizovateľnosti, v rámci ktorej bola určená najvhodnejšia trasa.

Aktuálne prebieha v gescii rezortu životného prostredia SR cezhraničný proces posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA), ktorý sa aktuálne nachádza vo fáze určeného rozsahu hodnotenia, tzn. boli určené špecifické požiadavky, ktoré je potrebné zo strany investora vyhodnotiť v rámci dokumentu správy o hodnotení. Rezort životného prostredia SR tak urobil aj na základe požiadaviek vznesených od ukrajinských partnerov. Aktuálne NDS pripravuje súťažné podklady pre vyhlásenie verejného obstarávania na spracovateľa pre vypracovanie Správy EIA, ktorá je súčasťou procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Po vypracovaní bude Správa EIA predložená na rezort životného prostredia SR za účelom získania Záverečného stanoviska k projektu. Cieľom je, aby sa výber zhotoviteľa uskutočnil čo najskôr, pričom výstavba by sa mala uskutočniť v rokoch 2031 až 2034.

Rezort dopravy SR pokračuje v procese prípravy a výstavby rýchlostnej cesty R4, ktorá je súčasťou koridoru Via Carpatia. V septembri 2025 bol otvorený juhovýchodný obchvat mesta Košice, ktorý prepojil rýchlostnú cestu R4 a diaľnicu D1 a vytvoril tak súvislý úsek slovenskej časti Via Carpatia od maďarských hraníc po Prešov. V súčasnosti prebieha výstavba druhej etapy obchvatu Prešova, ktorej dokončenie je plánované na október 2027. Prebiehajú taktiež prípravy na zostávajúce úseky R4. V súčasnosti prebieha verejné obstarávanie na vypracovanie dokumentácie pre stavebný zámer pre všetky zostávajúce úseky R4 v plnom profile. Dodanie kompletnej dokumentácie v stupni stavebného zámeru sa očakáva v lete 2027. Následne bude spracovaná štúdia uskutočniteľnosti PPP projektu pre účely vyhodnotenia vhodnosti a výhodnosti realizácie rýchlostnej cesty R4 modelom PPP. Dodanie štúdie uskutočniteľnosti sa očakáva v 4Q 2027. V prípade preukázania vhodnosti a výhodnosti použitia modelu PPP následne Ministerstvo dopravy SR zahájí verejné obstarávanie na koncesionára PPP projektu rýchlostnej cesty R4. Koridor Via Carpatia, ktorý tvorí časť TEN-T osi Baltské more – Čierne more – Egejské more poskytne Ukrajine priamejšie napojenie na dopravnú sieť EÚ.

3.1.5 Posilnenie železničnej osobnej dopravy medzi Slovenskom a Ukrajinou - Železničné spojenie Kyjev–Čop–Bratislava

Železničné spojenie medzi Bratislavou a Kyjevom s prestupom v Čope, bolo spustené v decembri 2024 ako výhodná alternatíva k pôvodne zamýšľanému projektu priameho vlaku Kyjev – Maťovce – Košice po trati tzv. širokého rozchodu. Ide o úspešný príklad vzájomnej spolupráce a priťahuje silný záujem verejnosti v oboch krajinách. Vláda SR podporila túto iniciatívu príspevkom zo štátneho rozpočtu vo výške 2 mil. EUR. Úspech spojenia sa odráža v rastúcom počte cestujúcich – v roku 2025 sa obidvomi smermi prepravilo viac ako 40 000 cestujúcich. Colné a hraničné kontroly sa vykonávajú priamo vo vlaku na stanici Čierna nad Tisou s priemernou dobou trvania jednu minútu na cestujúceho, čo zabezpečuje efektívnosť a pohodlie pri zachovaní bezpečnostných štandardov. Od septembra 2025 bola taktiež otvorená novovybudovaná trať s európskym štandardným rozchodom medzi Čopom a Užhorodom, ktorá umožňuje prevádzku priameho osobného železničného spojenia medzi

Bratislavou a Užhorodom. Uvedené prepojenie dáva, pri posilnení kapacít pre výkon colnej a hraničnej kontroly, a zabezpečení finančného krytia nákladov na prevádzku nových vlakov, predpoklad ďalšieho rozširovania priameho vlakového spojenia Zakarpatskej oblasti Ukrajiny a Bratislavy, prípadne aj Viedne.

V priebehu roku 2025 ukrajinská strana prejavila záujem o spustenie nočnej linky Užhorod – Praha. Rezort dopravy SR preskúmava dve alternatívy trás spojenia, a to variant z Užhorodu cez Miškovec (HU), Vác (HU), Nové Zámky a Bratislavu (lacnejší variant) alebo variant cez Čiernu nad Tisou, Košice a Žilinu. Obe strany aktívne v tejto veci komunikujú a koordinujú ďalší postup.

Rovnako sa rozpracováva možnosť rozšírenia aj ďalšej vlakovej linky po trati normálneho rozchodu a to Košice – Čop – Mukačevo o doplnkový smer Užhorod, ktorým by sa znásobilo prepojenie silného regiónu, ktorý v súčasnosti má viac ako 150 tisíc obyvateľov.

3.1.6 Poskytnutie lokomotív radu 350 „Gorila“

V rámci medzivládnych konzultácií bola SR požiadaná zo strany ukrajinských partnerov o poskytnutie elektrických lokomotív na železničné trate európskeho rozchodu, ktoré sú v súčasnosti vo vlastníctve štátnej Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. SR je predbežne pripravená poskytnúť tri kusy hnacích dráhových vozidiel radu 350 (tzv. lokomotívy „Gorila“), pričom ich dodanie je plánované na rok 2026. Kľúčovou podmienkou je zmluvná záruka, že lokomotívy nebudú používané na území SR. Lokomotívy budú Ukrajine k dispozícii po ich plánovanom vyradení z prevádzky v SR, ktoré nastane po dodaní nových vozidiel od spoločnosti Siemens.

3.1.7 Modernizácia prístavu Bratislava

V západnej časti SR slúži rieka Dunaj ako významný dopravný uzol s prepojením na hlavné trhy v Rakúsku a Maďarsku. V tejto súvislosti sa pripravuje modernizácia bratislavského prístavu, pričom by mal vzniknúť nový multimodálny logistický uzol s investíciou 250 mil. EUR, ktorý nahrádza nákladnú prekládkovú činnosť zo Zimného prístavu a umožňuje tak rozvoj mesta a modernú logistiku. Modernizáciou v hodnote 90 mil. EUR prejde taktiež Bratislavská lodenica. Cieľom bude vybudovať ekologickú lodenicu vrátane novej výrobnéj a montážnej haly na modernizáciu flotily riečnych plavidiel. Kapacity zmodernizovaného prístavu by v budúcnosti mohli byť využité pri obnove Ukrajiny.

3.1.8 Intermodalita a logistika

Pre zabezpečenie efektívneho využívania finančných prostriedkov EÚ investovaných do rozvoja prekládkových miest na východnom Slovensku navrhol rezort dopravy SR uzavrieť dohodu medzi SR a Ukrajinou. Cieľom tejto dohody by bolo zabezpečiť vyvážené rozdelenie prepravných tokov v oboch smeroch medzi existujúcimi prekládkovými terminálmi na SR a Ukrajine. Ukrajinská strana prejavila záujem o iniciovanie rokovaní na technickej úrovni a zároveň vyjadrila ochotu viesť diskusiu aj v politickej rovine, pričom požiadala SR o predloženie predmetnej témy aj v rámci EÚ. Obe strany sa zhodli na dôležitosti pokračovania diskusie so zameraním sa na otázku prepravných taríf, čo bude kľúčové pre dosiahnutie cieľov dohody. Strany súčasne diskutujú aj o možnosti založenia spoločného podniku medzi slovenskými a ukrajinskými železnicami. V nasledujúcom období bude iniciovaná intenzívnejšia komunikácia medzi SR a Ukrajinou s cieľom špecifikovať ďalší postup.

3.2 Financovanie cezhraničných strategických projektov a využitie európskych nástrojov

Počas prebiehajúcej konsolidácie verejných financií sú vhodnými alternatívami na financovanie týchto typov projektov nástroje EÚ ako CEF, Ukraine Facility, EIF, EBOR, EIB a zapojenie EXIMBANKY SR či SAMRS. Slovensko sa aktívne zapája do výziev EÚ a taktiež je pripravený vlastný finančný nástroj v podobe Multi-Donor Account Facility for Ukraine.

V rámci balíka odolnosti Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR), ktorý bol spustený ako reakcia na vojnu na Ukrajine, poskytla banka spoločnosti Transped s.r.o., slovenskej dcérskej spoločnosti skupiny Grain Alliance, zabezpečený seniorný úver vo výške 10 mil. EUR.

Úver bol podpísaný v decembri 2022. Financovanie podporuje modernizáciu a rozšírenie skladovacích a prekládkových kapacít na slovenskom termináli tejto spoločnosti a nákup nákladných vozidiel, lokomotív a obilných vagónov na uľahčenie transportu medzi Ukrajinou a zvyškom Európy. Investícia je krytá zárukou na prvú stratu vo výške 50%, financovanou USA prostredníctvom Špeciálneho fondu pre krízovú reakciu.

Aktuálne prebieha implementácia projektu a prvá tranža v hodnote 6 mil. EUR už bola podpísaná. Projekt vytvoril bezpečné alternatívne trasy na export obilia cez Slovensko, čím zvýšil exportnú kapacitu Ukrajiny o 360 000 ton ročne, zachoval viac ako 1 000 pracovných miest v rámci skupiny Grain Alliance a prispel k regionálnej a globálnej potravinovej bezpečnosti.

3.2.1 Connecting Europe Facility - implementácia

V rámci výzvy CEF v roku 2025 sa SR podarilo získať viac než 135 miliónov EUR na modernizáciu železničnej infraštruktúry, čo predstavuje takmer 8% z celkovej obálky. EK zároveň ocenila zlepšenie kvality našich projektov.

Kľúčové investície s priamym dopadom na zlepšenie dopravného prepojenia SR a UA, ktoré získali podporu z CEF:

1. Projektová a stavebná príprava spojenia Košice – Čierna nad Tisou štátna hranica (27,45 mil. EUR), ktorá zahŕňa tiež stavebné práce na vybraných miestach na trati, napr. modernizáciu výhybne Barca a trakčnej meniarne v Ruskove.
2. Modernizácia železničnej trate Spišská Nová Ves – Spišské Tomášovce, ktorá je strategickým úsekom na hlavnom koridore medzi Bratislavou, Košicami a pokračovaním smerom na štátnu hranicu s UA (96,86 mil. EUR):
 - zvýšenie traťovej rýchlosti až na 160 km/h
 - kratší čas cestovania a vyššia spoľahlivosť vlakových spojení
 - nový systém zabezpečenia a riadenia dopravy
 - menej hluku a nižšie emisie

V prípade možnej dodatočnej výzvy v rámci CEF 2 plánuje SR opätovne predložiť projekty, ktoré v hodnotení získali výborné skóre, ale v poslednej výzve nezískali financovanie – napr. projekty Paludza – Liptovský Hrádok, alebo Intermodálny terminál Dobrá.

3.2.2 Connecting Europe Facility 3

MD SR víta navrhovaný nárast alokácie pre oblasť dopravy a vojenskej mobility zo zdrojov CEF. CEF – doprava (vrátane vojenskej mobility) má navrhovaný rozpočet 51,515 miliardy EUR, čo predstavuje 2-násobok oproti obdobiu 2021 – 2027. Z toho 33,864 miliardy EUR je určených na civilné využitie a 17,651 miliardy EUR na vojenskú mobilitu. Tieto prostriedky môžu významne pomôcť odľahčiť štátny rozpočet v rámci aktuálnej konsolidácie verejných financií, ako aj pomôcť dobudovať úseky základnej a rozšírenej základnej siete TEN-T v SR (vrátane cezhraničných úsekov) v nasledujúcom programovom období, vrátane prepojení na UA.

MD SR v rokovaniach o CEF 3 požaduje, aby kritériá oprávnenosti zohľadňovali špecifické geografické podmienky určitých členských štátov, čo by umožnilo podporu nielen cezhraničných, ale aj projektov tranzitných koridorov prechádzajúcich cez SR.

3.2.3 Nástroj Security Action for Europe - SAFE

MD SR víta nový úverový nástroj SAFE, ktorý umožňuje členským štátom získať výhodné úverové zdroje na základe národných investičných plánov, pričom financie môžu byť využité aj na projekty s dopravným rozmerom, pokiaľ prispievajú k posilneniu strategickú infraštruktúry a odolnosti EÚ.

3.3 Potenciál ľudského kapitálu a inovácií

Ľudský kapitál predstavuje strategický pilier zapojenia Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny, integrujúci humanitárne, sociálne, vzdelávacie a ekonomické dimenzie. Úspešná obnova krajiny vyžaduje systematický a koordinovaný prístup k rozvoju kompetencií, ochrane kvalifikovaného pracovného potenciálu a zabezpečeniu dôstojnej reintegrácie jednotlivcov postihnutých vojnou, vrátane veteránov Ozbrojených síl Ukrajiny a zranených civilistov. Cieľom je vytvoriť udržateľné podmienky pre ich opätovné zapojenie do trhu práce, spoločenského života a štruktúr povojnovej obnovy. Dôležitú úlohu v rozvoji ľudského kapitálu zohráva aj systém odborného vzdelávania a prípravy, ktorý môže prispieť k príprave kvalifikovaných pracovníkov pre sektory kľúčové pre povojnovú obnovu Ukrajiny, najmä v oblasti stavebníctva, energetiky, dopravy a priemyslu.

Kľúčovú úlohu v tomto procese zohráva **Úrad podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku – Odbor pre obnovu Ukrajiny (OOU)**, ktorý koordinuje tematickú platformu Task Force pre ľudský kapitál. Platforma umožňuje integrovanú výmenu informácií medzi rezortmi, akademickou sférou a odbornou verejnosťou, pričom slúži ako nástroj pre identifikáciu aktuálnych výziev odídencov, potrieb trhu práce, uznávanie kvalifikácií, rekvalifikáciu, mobilizáciu talentov, psychosociálnu podporu a rehabilitáciu. Výstupy z platformy poskytujú podklad pre formulovanie politík a programov, ktoré posilňujú kapacity jednotlivcov aj komunít a zabezpečujú koherenciu medzi krátkodobou humanitárnou pomocou a dlhodobou obnovou.

Priority rozvoja ľudského kapitálu boli prezentované a diskutované aj v rámci medzinárodnej konferencie **Slovak-Ukrainian Dialogue**, ktorú organizoval OOU. Konferencia zahŕňovala tematické panely venované vzdelávaniu, rozvoju odborných zručností, aktivizácii ukrajinskej diaspóry, prepojeniu akademického sektora s praxou, reintegrácii kvalifikovanej pracovnej sily a mechanizmom udržateľnej obnovy. Diskusie zdôraznili, že efektívnu obnovu Ukrajiny nemožno realizovať izolovane od rozvoja ľudského kapitálu, pričom komplexná rehabilitácia veteránov je strategicky nevyhnutná pre stabilitu a budovanie odolnej spoločnosti.

Odbor pre obnovu Ukrajiny sa taktiež **zúčastnil Konferencie o obnove Ukrajiny (URC 2025) v Ríme**, kde sledoval široké spektrum diskusií a aktivít zameraných na obnovu Ukrajiny, pričom **ľudský kapitál tvoril jednu z kľúčových prierezových tém**. Účasť umožnila získať prehľad o medzinárodných iniciatívach, prehĺbiť koordináciu s multilaterálnymi partnermi a posilniť kontakty pre ďalšiu spoluprácu, vrátane reintegrácie kvalifikovaných pracovníkov, rozvoja vzdelávania, zamestnateľnosti a rehabilitácie veteránov.

V rámci regionálnej dimenzie OOU zároveň inicioval vytvorenie **Karpatskej iniciatívy**, ktorá predstavuje **cezhraničnú platformu pre komplexný rozvoj regiónov**, pričom ľudský kapitál je iba jednou z jej priorít. Iniciatíva kladie dôraz na regionálnu spoluprácu, akademickú sféru a podnikateľský sektor, zahŕňa **šesť prihraničných regiónov Poľska, Ukrajiny a Slovenska** a podporuje koordináciu vzdelávacích a tréningových projektov, adaptáciu mladých odborníkov, zdieľanie osvedčených praktík a prepojenie akademickej a podnikateľskej komunity s praxou. Karpatská iniciatíva vytvára rámec pre praktickú implementáciu stratégií rozvoja regiónov, podporuje cezhraničnú spoluprácu a zabezpečuje, aby rozvoj kompetencií a reintegrácia veteránov boli efektívne napojené na regionálne a národné priority obnovy.

Celý rámec aktivít podčiarkuje presvedčenie, že investície do ľudského kapitálu – od vzdelávania a profesijného rozvoja po zdravotnú a psychosociálnu podporu – sú neoddeliteľnou súčasťou komplexnej stratégie obnovy Ukrajiny, kde krátkodobá humanitárna pomoc harmonicky nadväzuje na dlhodobé kapacitné a rozvojové opatrenia.

3.3.1 Integrácia, zabezpečenie ochrany a zamestnávania ukrajinských občanov

Integrácia ukrajinských občanov v SR, zabezpečenie ich ochrany ako utečencov, rovnako tak sa navrhuje bližšie zaoberať rehabilitáciou veteránov OS UA a detí ako možné poskytovanie humanitárnej pomoci SR voči UA a jej občanom. V rámci integrácie boli prijaté legislatívne úpravy, ktoré uľahčujú UA občanom ľahší prístup na pracovný trh SR. V súlade s uvedeným,

môže zamestnávateľ zamestnať štátneho príslušníka tretej krajiny v zmysle § 23a ods. 1 písm. k) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon o službách zamestnanosti“), ktorému bolo poskytnuté dočasné útočisko. V prípade zamestnania takéhoto štátneho príslušníka tretej krajiny – v danom prípade z Ukrajiny sa nevyžaduje potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, ktoré zodpovedá vysokokvalifikovanému zamestnaniu, ani potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta ani povolenie na zamestnanie. Zamestnanie môže byť formou pracovného pomeru (t. j. na pracovnú zmluvu) alebo formou dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Zároveň podľa § 21b ods. 7 zákona o službách zamestnanosti v prípade zamestnania štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorému sa poskytlo dočasné útočisko a je zamestnaný v pracovnom pomere na území Slovenskej republiky najmenej šesť mesiacov a bude zamestnaný na tom istom pracovnom mieste, a ktorý žiada o udelenie prechodného pobytu na účel zamestnania nebudú úrady práce prihliadať na situáciu na trhu práce a nebudú posudzovať možnosti obsadenia voľného pracovného miesta uchádzačom o zamestnanie. **Z uvedeného vyplýva, že z pohľadu zákona o službách zamestnanosti neexistujú žiadne prekážky pri vstupe Ukrajincov na slovenský trh práce a ukrajinskí občania s dočasným útočiskom sa môžu zamestnať bez ďalšieho povolenia, čo znamená, že majú na trhu práce rovnaký prístup ako občania Slovenska.** Poskytovanie dočasného útočiska pre Ukrajincov bolo predĺžené do 4. marca 2027.

K 01. 03. 2026 sme evidovali celkom 180 196 odídencom z Ukrajiny, z ktorých 25 240 vykonávalo zárobkovú činnosť vznikom pracovného pomeru alebo vykonávaní pracovnej činnosti na základe uzatvorených dohôd o prácach vykonávaných mimo hlavný pracovný pomer.

Ide prevažne o pomocné práce ako dokladač tovaru, operátori výroby, upratovačka, pomocní pracovníci v elektrotechnickej výrobe, údržby budov, pomocní pracovníci v kuchyni, chybné, predavači, kuchári, čašníci, pomocní skladníci, vodiči, vodiči kamiónov, autobusov, taxi služby montážni pracovníci, ale aj vysokokvalifikované profesie, ako napr. v oblasti zdravotníctva sanitári, zdravotní personál, ako aj zubní lekári, pediatri, lektori, učitelia, projektoví manažéri.

Celkom na Slovensku s informačnou kartou k 31.12.2025 na výnimku, t. j. bez prechodného pobytu na účel zamestnania pracuje na Slovensku 42 084 Ukrajincov, z toho je 28 561 odídencom z Ukrajiny. Okrem toho na Slovenku pracuje s udeleným povolením na zamestnanie 10 549 Ukrajincov, z toho je 3 926 žien, čo predstavuje cca 37 % z celkového počtu. Takmer 90% z celkového počtu malo udelené potvrdenie súhlasom na prechodný pobyt na účel zamestnania na obdobie 24 mesiacov.

Najvyšší počet umiestnených Ukrajincov je ako montážni pracovníci a operátori výroby, je to viac ako 54% a potom sú to kvalifikovaní pracovníci a remeselníci a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, celkom na úrovni 23 %.

V širšom kontexte integrácie ukrajinských občanov na slovenský trh práce je potrebné zdôrazniť aj **kumulatívny makroekonomický prínos**, ktorý ich pracovná aktivita generuje pre verejné financie Slovenskej republiky. Tento aspekt zohráva dôležitú úlohu pri hodnotení efektívnosti integračných politík, keďže jasne ukazuje, že ukrajinskí odídenci a pracovníci nie sú pre slovenský štát ekonomickou záťažou, ale naopak — predstavujú jeden z jeho stabilizačných faktorov.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (ďalej len „RRZ“) aj na základe údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny odhaduje, že **odvody a dane z príjmu ukrajinských občanov pracujúcich na území SR v roku 2026 dosiahnu približne 518 miliónov eur**, pričom ďalších **zhruba 100 miliónov eur** štát získa zo spotrebných daní. Celkový ročný príspevok ukrajinských pracujúcich tak **presiahne hranicu 600 miliónov eur**.

Tieto údaje sú obzvlášť dôležité v porovnaní s výdavkami, ktoré Slovenská republika vynakladá na podporu občanov Ukrajiny po zohľadnení refundácií z európskych mechanizmov. Náklady štátu na pomoc odídencom majú dlhodobu klesajúcu trajektóriu –

153 miliónov eur v roku 2022, 108 miliónov eur v roku 2023 a 98 miliónov eur v roku 2024, pričom predbežné odhady za rok 2025 naznačujú, že celková suma zostane **výrazne pod úrovňou 100 miliónov eur**. V súhrne to znamená, že **príjmy štátu z ekonomickej aktivity ukrajinských občanov za jediný rok výrazne prevyšujú všetky náklady, ktoré SR vynaložila na pomoc za celé štyri roky trvania konfliktu**. Táto skutočnosť potvrdzuje, že zamestnávanie Ukrajincov je nielen sociálne, ale aj fiškálne prínosné.

Ukrajinskí občania dnes zároveň tvoria **viac než tretinu všetkých cudzincov pracujúcich na Slovensku** a ich počet od roku 2022 stabilne rastie. Pracujú vo veľkom množstve profesií naprieč regiónmi a sektorom, čím pomáhajú zmiernovať dlhodobý nedostatok pracovnej sily v priemysle, službách aj zdravotníctve. Ich postupná adaptácia a rastúca ekonomická aktivita prispievajú k znižovaniu závislosti od sociálnych programov, posilňujú regionálne ekonomiky a podporujú celkovú dynamiku trhu práce.

V nadväznosti na tieto skutočnosti sa zároveň navrhuje podpora pre spoločný výskum a podporu spoločných startupov. Vznik vzdelávacích programov v spolupráci medzi SK a UA akadémiou v oblasti digitalizácie a kybernetickej bezpečnosti sú pre SR prioritou.

3.3.2 Potenciál ukrajinských študentov na slovenských vysokých školách

Špecifickou skupinou sú študenti na slovenských vysokých školách, **kde v akademickom roku 2025/26 študuje 17 216 ukrajinských študentov**. Predstavujú 51,5 % všetkých zahraničných študentov a ich počet medziročne vzrástol o 26,6 %. Predpokladá sa, že väčšina z nich študuje v slovenskom jazyku v štandardných študijných programoch.

V záujme Slovenskej republiky je pokračovať v poskytovaní asistenčných a integračných služieb pre túto skupinu, finančne podporovať jazykové vzdelávanie a prijímať legislatívne opatrenia, ktoré znižujú bariéry vstupu na trh práce. Dôležité je tiež vytvárať integračné programy pre ukrajinských študentov a prepájať ich so zamestnávateľmi.

V rámci Akčného plánu Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030 sa pripravujú aktivity na posilnenie sociálno-kultúrnej integrácie zahraničných študentov. Opatrenia zahŕňajú elimináciu segregácie, vytváranie administratívnych kapacít, podporu študentských organizácií, jazykové vzdelávanie zamestnancov pracujúcich so zahraničnými študentmi a sieťovanie zahraničných a slovenských študentov aj zahraničných študentov so zamestnávateľmi (vrátane kariérnych podujatí). Tieto opatrenia nadväzujú na Plán obnovy a odolnosti SR (Komponent 10, Investície 3 a 4) a na projekt 3.4 Internacionalizácia VŠ v rámci Programu zmien Programového vyhlásenia vlády.

Študenti z Ukrajiny sa môžu uchádzať aj o rôzne štipendiá v SR (napr. vládne štipendiá SR, bilaterálne štipendiá, Národný štipendijný program SR - ide o dlhodobu fungujúce štipendijné schémy a štipendiá pre talentovaných zahraničných študentov - v predchádzajúcich rokoch v rámci štipendijnej schémy financovanej z POO. V súčasnosti je tento štipendijný program súčasťou národného programu, pri čom je spolufinancovaný z fondov EÚ a štátneho rozpočtu).

V oblasti jazykového vzdelávania sa v spolupráci s Filozofickou fakultou UK v Bratislave (Studia Academica Slovaca) pripravuje jazykovo-vzdelávacia koncepcia slovenčiny ako cudzieho jazyka pre zahraničných študentov. Cieľom je vytvoriť metodiku a štandardy pre úrovne podľa Spoločného európskeho referenčného rámca (najmä B1 a vyššie) so zameraním na praktickú komunikáciu. Plánuje sa aj rozšírenie okruhu inštitúcií oprávnených vydávať osvedčenie o ovládaní slovenského jazyka.

MŠVVaM SR pripravilo usmernenie k prijímaciemu konaniu, jazykovej príprave, zápisu, ubytovaniu, systému tútorstva a zdravotnému poisteniu zahraničných študentov. Dokument má odporúčací charakter a osobitne sa zameriava na neplnoletých študentov, najmä ukrajinskej národnosti. MŠVVaM SR priebežne zbiera podnety, identifikuje prekážky a zisťuje potreby vysokých škôl pri podpore ukrajinských (vrátane neplnoletých) študentov. V spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva SR bolo novelou zákona o zdravotnom poistení legislatívne ukotvené vstúpenie do verejného zdravotného poistenia pre neplnoletých

študentov, ako aj vytvorený nový zvýhodnený produkt komerčného zdravotného poistenia pre študentov z tretích krajín (komplexné krytie, 25% zľava, 39 €/mesiac), ktorý uľahčuje plnenie zákonných podmienok pobytu.

MŠVVaM SR je aktívne zastúpené v medzirezortnej pracovnej skupine, ktorej vznik inicioval Úrad komisára pre deti, a ktorá sa venuje problémom cudzincov žijúcich na Slovensku vrátane agendy detí cudzincov a odídencom.

MŠVVaM SR podporuje iniciatívy zamerané na rozvoj vzdelávania v ukrajinskom jazyku v Slovenskej republike a na posilnenie spolupráce medzi slovenskými a ukrajinskými vzdelávacími inštitúciami v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi. Začiatkom roka 2026 MŠVVaM SR finančne podporilo tri študijné programy na dvoch vysokých školách, konkrétne išlo o ruské a východoeurópske štúdiá na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave v sume 20 000 € a učiteľstvo ukrajinského jazyka a literatúry a ukrajinský jazyk a kultúra na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove v sume 20 000 € a 20 000 € pre každý študijný program. MŠVVaM SR aktívne komunikuje s Veľvyslanectvom Ukrajiny na Slovensku a plánuje v roku 2026 uskutočniť prvé online stretnutie za účasti spomínaných dvoch vysokých škôl a ukrajinských partnerov s cieľom podporiť takúto spoluprácu.

Nový zákon o vysokých školách, účinný od 1. septembra 2026, reflektuje potreby zahraničných a najmä neplnoletých ukrajinských študentov.

- **§ 138 ods. 5:** Fyzická osoba, ktorá je uchádzačom o štúdium alebo študentom, môže vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z tohto zákona samostatne, dňom keď dovŕši 16 rokov veku.
- **§ 120 ods. 6:** Vysoká škola vytvára pre neplnoletých študentov a pre študentov najmä prvého roka štúdia primerané podmienky pre ich integráciu do akademického prostredia poskytovaním podporných služieb zameraných najmä na získavanie informácií o vysokej škole, priebehu štúdia, predmetoch, činnosti študentských organizácií a ďalších študentských aktivitách. Podporné služby podľa prvej vety poskytujú najmä študenti v druhom a ďalšom roku štúdia, ktorí spĺňajú kritériá určené vysokou školou. Vysoká škola môže poskytovanie podporných služieb študentom druhého a ďalšieho ročníka štúdia zohľadniť podľa § 92 ods.

MŠVVaM SR spustilo od 1. marca 2025 nový digitalizovaný systém akademického uznávania. Online databáza uznávacích doložiek zrýchľuje proces uznávania, skracuje lehoty, znižuje poplatky a významne uľahčuje pokračovanie v štúdiu najmä študentom z Ukrajiny.

3.3.3 Vzdelávanie detí odídencom

K septembru 2025 je na MŠ-SŠ spolu **10 765 detí a žiakov z Ukrajiny**.

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR prijalo viacero legislatívnych, organizačných a podporných opatrení na podporu výchovy a vzdelávania cudzincov. Na základe prechodného ustanovenia § 90e ods. 8 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov môžu školy zamestnávať pedagogických a odborných zamestnancov z Ukrajiny aj bez skúšky zo štátneho jazyka – počas trvania mimoriadnej situácie a dva mesiace po jej ukončení nemusia spĺňať podmienku ovládania slovenského jazyka podľa § 17 ods. 1.

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR vyhlasuje výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na inštitucionalizáciu a podporu jazykového vzdelávania cudzincov, ktorých cieľom je rozširovať dostupnosť kurzov slovenského jazyka pre mládež a dospelých cudzincov na úrovniach A1 až B1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca. Výzvy podporujú najmä bezplatné jazykové kurzy a znižovanie finančných bariér pri existujúcich kurzoch. Tento nástroj podpory bol využitý v rokoch 2024 a 2025 a ministerstvo

plánuje vo vyhlasovaní výziev pokračovať aj v roku 2026. Výzvy sa realizujú na základe finančnej podpory Výskumnej a inovačnej autority (VAIA) pri Úrade vlády SR.

Pri zabezpečení formálneho vzdelávania ukrajinských žiakov boli prijaté legislatívne zmeny účinné od 1. septembra 2025 (§ 161r ods. 4–6 školského zákona), zavádzajúce povinné vzdelávanie detí – odídencom vo veku plnenia povinného predprimárneho vzdelávania a vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky. Zaviedla sa aj možnosť zriadiť adaptačné triedy (§ 29 ods. 14 – 16 školského zákona) na kompenzáciu chýbajúceho obsahu vzdelávania pre žiakov so slabou znalosťou vyučovacieho jazyka – aktuálne na základných školách, od roku 2026 už aj na stredných.

Zaviedla sa povinnosť poskytovať ubytovanie a stravovanie pre žiakov na internátoch aj v dňoch pracovného voľna, pracovného pokoja a v období školských prázdnin (pre neplnoletých cudzincov bez sprievodu zákonného zástupcu). Zároveň sa príspevok na dopravu (ktorý slúži na dochádzku do školy) rozšíri aj na cudzincov, v roku 2026 vstúpil do platnosti nový zákon č. 322/2025 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení s účinnosťou od 1.1.2026. V súlade s § 15 ods. 12 zákona č. 322/2025 Z. z., sa na účel určenia príspevku na dopravu zohľadňuje aj obvyklý pobyt alebo adresa povoleného pobytu dieťaťa alebo žiaka, pokiaľ ide o vzdelávanie cudzincov podľa § 146 ods. 1 a 2 zákona č. 245/2008 Z. z.

V zákone č. **321/2025 Z. z.** o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa obciam ustanovila povinnosť viesť evidenciu odídencom, ktorí sú štátnymi občanmi Ukrajiny, vo veku plnenia povinného predprimárneho vzdelávania a vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky, ktorí majú v obci adresu dočasného útočiska, a vedie evidenciu, v ktorých školách sa vzdelávajú; na tento účel obec získava a spracúva údaje z Centrálného registra uchádzačov, detí, žiakov a poslucháčov spôsobom určeným školským zákonom. Ak zákonný zástupca dieťaťa, ktoré je občanom Ukrajiny, pre ktoré je podľa školského zákona vzdelávanie v materskej škole a v základnej škole povinné, nedbá o jeho riadnu účasť na vzdelávaní, riaditeľ oznámi túto skutočnosť príslušnému regionálnemu úradu a obci, v ktorej má zákonný zástupca adresu pobytu alebo adresu dočasného útočiska.

Úprava § 146 ods. 11 vo veci externého testovania pre cudzincov- cudzinec sa externého testovania žiakov základnej školy so súhlasom riaditeľa školy nemusí zúčastniť, ak bol v súhrnnom hodnotení hodnotený klasifikačným stupňom nedostatočný alebo zodpovedajúcim spôsobom v slovnom hodnotení; má na poslednom súhrnnom hodnotení uvedené vyjadrenie podľa § 55 ods. 12; zdržiaval sa na území Slovenskej republiky menej ako jeden rok pred termínom externého testovania žiakov základnej školy; začal navštevovať príslušnú školu v školskom roku, v ktorom sa externé testovanie žiakov základnej školy uskutočňuje.

MŠVVaM SR aktuálne pripravuje novelu vyhlášky o základnej škole, v rámci ktorej sa v pracovnej verzii dopĺňa nový paragraf upravujúci podmienky externého testovania pre žiakov – cudzincov. Tento paragraf sa venuje úpravám samotného testovania aj podmienkam, za ktorých sa testovanie realizuje. Keďže ide zatiaľ o pracovný návrh, úpravy ešte prejdú vnútorným pripomienkovým konaním a následne aj medzirezortným pripomienkovým konaním.

MŠVVaM SR do 31. decembra 2025 implementovalo v rámci Programu Slovensko národný projekt Podpora začlenenia detí a žiakov v súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine.

MŠVVaM SR zároveň podporovalo inkluzívne začleňovanie ukrajinských detí financovaním a koordináciou práce regionálnych koordinátoriek z Národného inštitútu vzdelávania a mládeže (do konca r. 2025). Aktualizoval sa registračný systém na sledovanie voľných kapacít škôl a údajov o adaptačných triedach. Od 6. 11. 2025 prebieha zber údajov zo všetkých škôl vzdelávajúcich ukrajinských žiakov; výstupy boli využité [v analýze integrácie detí a žiakov z Ukrajiny do slovenského vzdelávacieho systému](#).

3.3.4 Plánované kroky a strategické ciele

Od školského roka 2027/2028 nadobudnú účinnosť nové zákony prinášajúce úpravy vo vzdelávaní cudzincov. Kľúčové opatrenia zahŕňajú zrušenie povinnosti vykonať prijímacie

skúšky či maturitu zo slovenského jazyka pre zahraničných žiakov (nahradené certifikátom jazykových zručností).

MŠVVaM SR pripravilo revíziu Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania, ktorá zabezpečí rovnosť príležitostí pre všetky deti vrátane cudzincov. Medzi plánované opatrenia patrí implementácia legislatívnych zmien účinných od šk. roka 2026/2027 a 2027/2028, a rozvoj inštitucionalizácie jazykového vzdelávania s cieľom štandardizovať výučbu a testovanie slovenčiny ako cudzieho jazyka.

MŠVVaM SR tiež spolupracovalo na príprave Národnej stratégie SR pre riadenie azylu a migrácie a príslušného akčného plánu a následne na vytvorení Akčného plánu k tejto stratégii. Akčný plán obsahuje niekoľko opatrení, ktoré rezort školstva plánuje prijať v období 2026 – 2030. Jedným z opatrení je napríklad zaviesť povinné vzdelávanie všetkým deťom cudzincov bez ohľadu na typ pobytu a skvalitniť profesijný rozvoj učiteľov pracujúcich v plurilingválnom prostredí a v tomto ohľade skvalitniť aj prípravu budúcich pedagógov. Opatrenia sa týkajú aj rozšírenia dostupnosti dátových systémov a ich prepojenia, čo sa ukazuje ako dlhodobý neriešený problém. (opatrenie: Umožnenie prístupu obciam k relevantným údajom za účelom plánovania kapacít škôl a školských zariadení, resp. iných verejných služieb.) Rovnako obsahuje opatrenia na vytváranie a implementovanie systémového riešenia na integráciu zahraničných pracovníkov primárne v odvetviach s nedostatkom pracovnej sily, zabezpečenie jazykového vzdelávania prostredníctvom asynchrónneho online jazykového kurzu, ktorý môže byť využitý už pred príchodom do SR, on-line jazykových kurzov v reálnom čase, ktoré môžu využiť rodiny, ktoré nemajú iný prístup k jazykovému vzdelávaniu pre dospelých, vypracovanie odbornej metodiky jazykovej prípravy pre cudzincov neovládajúcich písmo a podobne. Akčný plán po spracovaní bude prechádzať medzirezortným pripomienkovým konaním, vyžaduje si najst' finančné krytie.

Úpravou **zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)** v § 12 ods. 6 vznikla možnosť, aby sa výchova a vzdelávanie uskutočňovali ako bilingválne vzdelávanie v štátnom jazyku súčasne s cudzím jazykom alebo v jazyku národnostnej menšiny súčasne s cudzím jazykom. V nadväznosti na uvedenú zmenu a na základe vzájomnej dohody medzi Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky a Ministerstvom školstva a vedy Ukrajiny v súčasnosti prebiehajú rokovania o zriadení škôl alebo tried s týmto typom vzdelávania v oboch krajinách.

Pri procese obnovy Ukrajiny a využitia potenciálu ľudského kapitálu je MV SR pripravené pomáhať pri budovaní kapacít azylového a prijímacieho systému Ukrajiny. Pokiaľ ide o **oblasť návratov beneficietov dočasného útočiska** (odídencov), MV SR bude súčinné pri poskytovaní informácií pre záujemcov o návrat v rámci svojich kompetencií. Zároveň bude pokračovať v poskytovaní služieb zameraných na podporu odídencov – najmä študentov vysokých škôl. MV SR navrhuje a plánuje posilniť spoluprácu s relevantnými inštitúciami s cieľom znižovať mieru „brain waste“ vysokokvalifikovaných odídencov, ako aj poskytovať asistenciu pri zmene ich pobytového statusu.

3.3.5 Oblasť poskytovanie zdravotnej starostlivosti

V súvislosti s poskytovaním pomoci ukrajinským odídencom na území SR uvádzame, že v rozpočte kapitoly zdravotníctva bolo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov Ukrajiny podľa § 9 zákona č. 580/2024 Z. z. vyčlenených 15 000 000 € na rok 2025 a rovnaká suma je plánovaná aj na rok 2026. Pokračuje pritom v priebežnom sledovaní realizovaných výkonov a finančných potrieb spojených s ich poskytovaním.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky je v rámci úsilia o obnovu Ukrajiny pripravené naďalej rozvíjať spoluprácu s ukrajinskými partnermi v súlade s platným protokolom zo 6. zasadnutia Medzivládnej komisie pre hospodársku, priemyselnú a vedecko-technickú spoluprácu medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou. Uvedený protokol okrem iného upravuje aj oblasť spolupráce pri vývoji a implementácii liečebných programov, vrátane transplantácií a rehabilitácie ukrajinských občanov, ako aj otázky týkajúce sa integrácie Ukrajiny do Európskej únie v sektore zdravotníctva.

V roku 2026 plánuje rezort zdravotníctva SR uskutočniť expertné stretnutia k otázkam vzdelávania zdravotníckeho personálu, farmácie a liekovej politiky, a rehabilitácií a transplantácií.

Zároveň je Ministerstvo zdravotníctva SR pripravené realizovať príslušné aktivity aj v intenciách Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Ukrajiny o spolupráci v oblasti zdravotníctva a lekárskeho vzdelávania, podpísanej v Kyjeve 10. februára 1994, ktorá vytvára rámec aj pre prípravu a implementáciu spoločných bilaterálnych programov.

4. ZAPOJENIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY DO OBNOVY UKRAJINY

4.1 Odhadované finančné potreby

Medzinárodný menový fond (MMF) predpokladá, že Ukrajina bude v strednodobom horizonte naďalej čeliť značným potrebám externého financovania, a to aj za predpokladu, že vojna skončí v dohľadnej dobe. Podľa piatej správy o rýchlom posúdení škôd a potrieb (Fifth Rapid Damage and Needs Assessment – RDNA5¹), ktorú vypracovala vláda Ukrajiny v spolupráci so Svetovou bankou, Európskou úniou a Organizáciou Spojených národov, sa odhadované náklady na obnovu infraštruktúry a hospodárstva Ukrajiny v nasledujúcom desaťročí pohybujú vo výške 587,7 mld. USD. Priame škody činia sumu 195,1 mld. USD a prioritné potreby vlády na rok 2026 sú v sume 15,25 mld. USD.

Oproti minuloročnému reportu RDNA4 narástli škody o 10,8 %, straty o 13,2 % a potreby o 12,3 %. Priamymi škodami bol najviac zasiahnutý bytový sektor, poškodeného bolo 14 % bytového fondu (celkový podiel škôd na úrovni 31,3 %). Čo sa týka ekonomických strát, najväčší podiel zasiahnutia mal obchod a priemysel (34,9 %). Frontové oblasti tvoria 75 % celkových škôd (hlavne Donecká a Charkovská oblasť). Odhady hovoria o tom, že súkromný sektor môže pokryť až 40 % potrieb obnovy v nasledujúcej dekáde.

4.2 Politický rozmer globálneho financovania obnovy

4.2.1 Zapojenie do iniciatív na podporu Ukrajiny na pôde Európskej únie

Ad hoc pracovná skupina pre obnovu a podporu Ukrajiny (RESUA)

- Odbor pre obnovu Ukrajiny ÚPPVL sleduje a aktívne prispieva do činnosti Ad hoc pracovnej skupiny v Rade EÚ s názvom RESUA (Working Party on Reconstruction and Support for Ukraine, pracovná skupina pre obnovu a podporu Ukrajiny), ktorá zasadá v Bruseli.
- Táto skupina má na starosti práce týkajúce sa Ukraine Donor Platform, najmä vymedzenie a koordináciu pozície EÚ v riadiacom výbore platformy, prerokovanie a posudzovanie otázok súvisiacich s obnovou Ukrajiny, najmä v kontexte Nástroja pre Ukrajinu, vrátane prípravy vykonávacích rozhodnutí Rady (najmä o platbách Ukrajine v rámci Nástroja).

Medzirezortná skupina Globálna Európa

- Táto skupina je podskupinou hlavnej vyjednávacej skupiny k VFR 2028-2034. Jej cieľom je posilniť vplyv EÚ v geograficky vymedzených regiónoch mimo Únie a zvýšiť viditeľnosť jej vonkajších aktivít v partnerských krajinách a v oblasti rozvojovej spolupráce. Zároveň vytvára priestor na efektívnejšie smerovanie rozpočtových nástrojov EÚ na podporu kandidátskych krajín a ich prípravu na budúce členstvo. V tomto kontexte je našou hlavnou prioritou Ukrajina ako susedná krajina Slovenska a potenciálny budúci člen EÚ.

¹ European Union; Nations, United; Ukraine, Government of; World Bank.

Ukraine - Fifth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA5) : February 2022 - December 2025

(English). Washington, D.C. : World Bank

Group. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099022026094036395/pdf/P514499-22f93f3a-4278-42bc-b907-db9553d12069.pdf>

- Odbor pre obnovu Ukrajiny ÚPPVL sa aktívne zapája sa do konzultácií v rámci medzirezortnej koordinačnej skupiny Globálna Európa, ktorá je súčasťou vyjednávaní VFR 2028-2034, inštrukciami a vstupmi do rámcovania slovenských pozícií v tejto téme.

EU Senior Officials Meetings

- Stretnutia združujú zástupcov z členských štátov, ktorí majú vo svojej agende obnovu Ukrajiny. Pre Slovensko je to kľúčová platforma na zdieľanie informácií medzi UA, ČS EÚ a inštitúciami EÚ, možnosť mať informácie o problémoch a potrebách UA strany z prvej ruky a zároveň byť stále informovaní. Slovensko v tejto platforme zastupuje riaditeľ odboru pre obnovu Ukrajiny, ÚPPV SR.

Výbor Nástroja pre Ukrajinu

- Tento výbor pokrýva fungovanie celého Nástroja pre Ukrajinu, od začiatku pomáhal nastavovať financovanie pre Ukrajinu a zahájiť fungovanie Riadiaceho výboru Investičného rámca pre Ukrajinu. Slovensko je na ňom zastúpené predstaviteľmi ÚPPV SR a MF SR.

Riadiaci výbor Investičného rámca pre Ukrajinu

- Riadiaci výbor je výkonný orgán na manažment financií z II. piliera Nástroja pre Ukrajinu, ktorého cieľom je prilákať verejné a súkromné investície do obnovy, rekonštrukcie a modernizácie Ukrajiny. Riadiaci výbor vedie Európska komisia a tvoria ju predstavitelia členských štátov EÚ. Členovia sa stretávajú buď fyzicky v Bruseli aspoň 2-3x ročne na celodenné zasadnutie, alebo ad hoc online. Slovensko je v ňom zastúpené predstaviteľmi ÚPPV SR a MF SR.
- Okrem aktívnej participácie na rozhodovaní tohto výboru Slovensko podalo aj vlastnú žiadosť na financovanie projektov z II. piliera Nástroja, a to v októbri 2024. Žiadosť s názvom Ukraine-Slovakia Energy Security and Grid Stability Investment Programme a zameraním na energetiku bola schválená 7. marca 2025.

Riadiaci výbor pre rozvoj konektivity s Ukrajinou a Moldavskom

- Cieľom Riadiaceho výboru je rozvíjať prepojenosť a integráciu dopravných systémov Ukrajiny a Moldavska s dopravnou sieťou EÚ. Zasadnutia vedie generálna riaditeľka generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre mobilitu a dopravu. Členovia sa stretávajú 1-2x ročne v jednotlivých krajinách.

4.2.2 Ostatné výbory a zastúpenia

Special Envoys Meetings

- Táto skupina zahŕňa osobitných vyslancov pre obnovu Ukrajiny, nielen z EÚ, ale z celého sveta. Stretnutia sa väčšinou konajú na okraj veľkých podujatí ako je Ukraine Recovery Conference a pod. (ale nie je to pravidlom), kde vyslanci diskutujú o aktuálnom vývoji v oblasti obnovy Ukrajiny. Slovensko tu zastupuje riaditeľ odboru pre obnovu Ukrajiny, ÚPPV SR.

G7+ Ukraine Energy Coordination Group

- G7+ Ukraine Energy Coordination Group je koordinačný formát na podporu obnovy a odolnosti energetického sektora Ukrajiny, ktorý združuje krajiny G7, EÚ, UA, medzinárodné finančné inštitúcie a ďalších donorov; súčasťou tohto rozšíreného formátu je aj Slovensko.
- Skupina slúži ako platforma na zosúladovanie finančnej, technickej a materiállovej pomoci, koordináciu dodávok energetických zariadení (napr. transformátory, generátory, sieťové komponenty), identifikáciu investičných potrieb a podporu rýchlych opráv aj dlhodobej modernizácie infraštruktúry. Zároveň prepája krátkodobé núdzové zásahy s dlhodobými reformami trhu, integráciou do

európskeho energetického priestoru a cieľmi zelenej transformácie, pričom osobitný dôraz kladie na zabezpečenie stability dodávok energie najmä počas zimných období.

- Slovenská republika je v tejto skupine zastúpená ÚPPV SR a MH SR.

4.2.3 Slovensko a zapojenie sa do financovania Ukrajiny:

- SR je zapojená do Makrofinančnej pomoci + (MFA+). Cieľom MFA+ bolo prispieť k pokrytiu likvidnej medzery Ukrajiny v roku 2023 predvídateľným, včasným, efektívnym a kontinuálnym spôsobom, a to prostredníctvom krátkodobej finančnej pomoci v podobe vysoko zvýhodnených úverov v hodnote 18 mld. EUR na financovanie bezprostredných finančných potrieb, rekonštrukcie kritickej infraštruktúry a počiatkovej podpory v záujme udržateľnej povojnovej obnovy s cieľom podporiť Ukrajinu na ceste k európskej integrácii. Príspevok SR na subvenciu úrokov z pôžičky v rokoch 2024 – 2027 predstavuje v maximálnej výške 19 823 613 EUR. V roku 2024 boli v 4 splátkach uhradené úrokové subvencie v celkovej výške 4 011 938,69 EUR a v roku 2025 4 splátky v celkovej výške 3 997 710,72 EUR. Uvedené prostriedky sa započítavajú do oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) SR.
- Dňa 14. júna 2024 lídri krajín G7 oznámili iniciatívu *Extraordinary Revenue Acceleration (ERA) Loans for Ukraine*, do ktorej je zapojená aj SR. Cieľom bolo do konca roka 2024 zmobilizovať približne 50 miliárd dolárov (45 mld. EUR) dodatočnej finančnej pomoci pre Ukrajinu. V rámci tejto iniciatívy Európska komisia (EK) prijala návrh na výnimočnú makrofinančnú pomoc (MFA) pre Ukrajinu vo forme zvýhodnených pôžičiek. Európsky parlament a Rada následne 24. októbra 2024 prijali nariadenie (EÚ) 2024/2773, ktorým sa zriaďuje *Koordinačný mechanizmus pôžičiek pre Ukrajinu (ULCM)*, zabezpečujúci koordinovanú podporu zo strany EÚ a partnerov z G7. Príspevok EÚ k iniciatíve ERA vo forme makrofinančnej pomoci predstavuje 18,1 mld. EUR, určených na pokrytie finančných potrieb Ukrajiny. Kľúčovou inováciou tejto pomoci je, že jej obsluha a splácanie sú hradené z mimoriadnych príjmov pochádzajúcich zo zmrazených štátnych aktív Ruska. Uvoľnenie makrofinančnej pomoci EÚ bolo schválené v decembri 2024 po uspokojivom splnení konkrétnych politických opatrení stanovených v Memorande o porozumení. Pomoc bola vyplácaná v tranžiach počas roka 2025 – až do plnej výšky 18,1 mld. EUR.
- V decembri 2025 lídri EÚ rokovali o poskytnutí úveru Ukrajine na pokrytie riešenia jej naliehavých finančných potrieb pre roky 2026-2027. Európska rada sa dohodla, že Ukrajine poskytne úver vo výške 90 miliárd EUR prostredníctvom pôžičiek EÚ na kapitálových trhoch, ktoré budú zabezpečené manévrovacím priestorom v rámci rozpočtu EÚ. Uplatňujúc posilnenú spoluprácu (článok 20 ZEÚ) v súvislosti s nástrojom založeným na článku 212 ZFEÚ, akákoľvek mobilizácia zdrojov z rozpočtu Únie na účely záruk za tento úver nebude mať žiadny vplyv na finančné záväzky Českej republiky, Maďarska a Slovenska.

4.2.4 Viacročný finančný rámec Európskej únie (2028-2034)

Dňa 16. júla 2025 Európska komisia predložila svoj návrh ambiciózneho a dynamického viacročného finančného rámca vo výške takmer 2 bilióny EUR. Nový VFR je postavený na väčšej rozpočtovej flexibilitate, zjednodušených a prehľadnejších programoch, silnejšom zohľadnení národných a regionálnych potrieb, posilnení konkurencieschopnosti EÚ a vyváženom systéme nových vlastných zdrojov, aby Únia vedela rýchlejšie reagovať na nové priority a efektívnejšie financovať svoje strategické ciele.

Nový nástroj s názvom Globálna Európa s rozpočtom 200 mld. EUR má zvýšiť dopad a viditeľnosť aktivít EÚ v partnerských krajinách, posilniť podporu kandidátov na členstvo a obsahuje aj rezervu 15 mld. EUR na riešenie kríz a nepredvídaných potrieb.

Návrh v Globálnej Európe obsahuje 100 mld. EUR mimo stropov VFR, ktoré budú vyčlenené na Ukrajinu. To zdôrazňuje trvalý záväzok EÚ k obnove Ukrajiny, jej odolnosti a ceste k členstvu v EÚ.

Slovensko sa zasadzuje za to, aby sa na podporu Ukrajiny a jej lepšie prepojenie s EÚ vyčlenili osobitné prostriedky, či už v rámci Nástroja na prepájanie Európy alebo špeciálnej obálky, na investície ako sú diaľnice, železnice a energetické prepojenia v členských štátoch a regiónoch na východnej hranici EÚ susediacich s Ukrajinou. Pre Slovensko je navýšenie tejto obálky strategicky kľúčové, pretože umožňuje investície do cezhraničnej konektivity a modernizácie dlhodobo zanedbanej infraštruktúry na našej východnej hranici. Táto obnova je nevyhnutná na zvládnutie očakávaného náporu v nákladnej aj osobnej doprave, ktorý prinesie povojnová obnova Ukrajiny a jej integrácia do európskych dopravných koridorov.

Dňa 18. februára 2026 Európska komisia predstavila stratégiu, ktorej cieľom zabezpečiť, aby regióny EÚ hraničiace s Ruskom, Bieloruskom a Ukrajinou boli bezpečnejšie, odolnejšie a atraktívnejšie pre život a prácu. Medzi päť prioritných oblastí podpory patria: bezpečnosť a odolnosť, rast a regionálna prosperita, využívanie silných stránok týchto regiónov, konektivita a podpora ľudí. EK pripravuje nový investičný nástroj s názvom EastInvest, ktorý chystá v spolupráci s Európskou investičnou bankou.

4.3 Nástroj pre Ukrajinu (Ukraine Facility)

Dňa 29. februára 2024 podpísal predseda Európskeho parlamentu a predseda Európskej rady Nariadenie Európskeho parlamentu a Európskej rady, ktorým sa zriaďuje Nástroj pre Ukrajinu. Nástroj pre Ukrajinu má za cieľ odpovedať na okamžité finančné potreby, obnovu a modernizáciu Ukrajiny počas trvania súčasného viacročného finančného rámca EÚ. Celkový rozpočet nástroja dosahuje výšku 50 mld. EUR. Finančná pomoc je vyplácaná vo forme úverov, grantov a záruk (úvery kryté v rámci rozpočtového headroom-u; granty a záruky z novovytvorenej rezervy pre Ukrajinu mimo výdavkových stropov rozpočtu EÚ). Nástroj je súčasťou strednodobej revízie VFR na roky 2024 – 2027.

Nástroj sa skladá z troch pilierov:

1. Finančná podpora implementácie Plánu pre Ukrajinu (Ukraine Plan) na obdobie 2024-2027: 38 mld. EUR (granty a pôžičky, podpora štátneho rozpočtu) Zahŕňa granty (5,27 mld. EUR) a úvery (33 mld. EUR). Tento pilier rieši finančné potreby ukrajinského štátu udržiavať makrofinančnú stabilitu a zároveň podporovať reformy a investície zamerané na obnovu, obnovu a modernizáciu Ukrajiny. Fondy v rámci tohto piliera nástroja sa poskytujú na základe úspešného vykonávania plánu Ukrajiny, pričom platby sa plánujú štvrťročne. V roku 2024 Komisia uskutočnila dve pravidelné platby v rámci ukrajinského nástroja: 4,2 miliardy EUR v auguste a 4,1 miliardy EUR v decembri. V roku 2025 bola v apríli vyplatená tretia platba vo výške 3,5 miliardy EUR, po ktorej nasledovala štvrtá platba vo výške 3,05 miliardy EUR v auguste;
2. Investičný rámec pre Ukrajinu (Ukraine Investment Framework – záruky a granty): 9 mld. EUR (7,8 miliardy EUR na úverové záruky a 1,5 miliardy EUR na zmiešané finančné granty), ktorých cieľom je prilákať a mobilizovať verejné a súkromné investície na obnovu a rekonštrukciu Ukrajiny na podporu vykonávania ukrajinského plánu. Bude sa vzťahovať na riziká operácií zameraných na podporu štátnych, podštátnych, nekomerčných a komerčných subjektov a súkromného sektora. Dve krajiny, Švédsko a Nórsko, nedávno uskutočnili značné dary v hodnote stoviek miliónov EUR na II. Piliera Nástroja pre Ukrajinu;
3. Technická asistancia: 3 mld. EUR na technickú pomoc a iné formy podpory.

Príspevok SR do Nástroja pre Ukrajinu je súčasťou odvodov SR do rozpočtu EÚ a jeho odhadovaná výška na základe podielu platieb SR do rozpočtu EÚ je približne 26 mil. EUR ročne. K 14. novembru 2025 schválila Rada päť platieb vo forme grantov a úverov v rámci Nástroja pre Ukrajinu a celkovo bolo mobilizovaných 34 miliárd EUR. Celková suma vyplatená v rokoch 2024 a 2025 predstavuje 24,51 mld. EUR. Vyplatenie 6. tranže Ukrajine vo výške 2,3 mld. EUR prebehlo v decembri 2025. Nasledujúca 7. tranža má obsahovať celkovo 20 rokov, z toho 0,17 mld. EUR v grantoch a 2,77 mld. EUR v pôžičkách, pričom jej schválenie sa očakáva v apríli 2026.

4.4 Slovenský projekt v rámci Investičného rámca pre Ukrajinu

V marci 2025 bola schválená žiadosť SR na využitie finančných prostriedkov EÚ v rámci EÚ mechanizmu Ukraine Investment Framework na posilnenie odolnosti a nezávislosti ukrajinskej energetiky modernizáciou elektrickej infraštruktúry, zlepšením prenosu energie, stability siete a integrácie UA do európskych energetických trhov. Žiadosť bola podaná v mene dvoch inštitúcií, ktoré majú v SR ako jediné certifikáciu EÚ na implementáciu projektov z prostriedkov EÚ (tzv. pillar assessment), a to EXIMBANKA SR a SAMRS. Celkový rozpočet programu predstavuje 101 miliónov EUR (poskytnutie záruk UIF vo výške 69,5 mil. EUR na úvery Eximbanky v celkovej sume 77,2 mil. EUR; pre SAMRS 4 mil. EUR na technickú pomoc, 18,8 mil. EUR na investičné granty a 640 tis. EUR ako príspevok na administráciu).

Eximbanka v spolupráci s Európskou komisiou a agentúrou SAMRS poskytuje prostredníctvom Piliaru II – Ukraine Investment Facility financovanie a podporu pre realizáciu projektov obnovy a rozvoja energetickej infraštruktúry na Ukrajine (výmenníkové stanice v oblasti Užhorod a Mukačevo, prenosová sústava v oblasti Kvartsit – Pershotravneva a projekt zeleného energetického ostrova). Eximbanka poskytuje úverové zdroje vo výške 77,2 mil. EUR pre ukrajinské štátne energetické spoločnosti UkrEnergo a UkrHydroenergo. Tieto úverové zdroje sú zaručené 90% zárukou Európskej komisie.

Ďalšie zdroje na financovanie projektov pre ukrajinské štátne energetické spoločnosti v celkovej výške 23,3 mil. EUR manažuje SAMRS. Tieto zdroje sú určené na technickú pomoc a na investičný grant, ktorý bude použitý ako ďalší zdroj financovania projektov (naviac k úverovým zdrojom).

Program je zameraný na obnovu a modernizáciu energetickej infraštruktúry na Ukrajine, zlepšenie transmisie energie, stability siete a integrácie Ukrajiny do európskych energetických trhov. Tento program bol vybraný spolu s projektmi významných medzinárodných rozvojových bánk a je pozoruhodným úspechom, keďže Slovensko a Česká republika boli jedinými dvoma krajinami mimo hlavných inštitúcií, ktoré boli v tomto kole schválené. Podpis zmlúv o poskytnutí príspevku od Európskej komisie (SAMRS) a poskytnutí záruky (EXIMBANKA SR) sa očakáva v priebehu roka 2026 a následne bude zahájená implementácia projektu, ktorá bude obsahovať posúdenie pripravenosti projektov, dopracovanie potrebných dokumentácií, asistencia a realizácia verejných obstarávaní, asistencia pri príprave úverových zmlúv a dozor nad samotnou realizáciou. Lehota na dokončenie realizácie investičných projektov je 36 mesiacov od podpisu zmlúv s Európskou komisiou.

Pre úspešnú realizáciu slovenského programu a preto, aby bolo Slovensko dobrým implementačným partnerom je potrebné vykonať nasledujúce kroky:

1. Koordinácia všetkých zapojených agentúr a inštitúcií, a preto Úrad podpredsedu vlády pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku úzko spolupracuje s Európskou komisiou aj s vykonávajúcimi agentúrami, vedúc pravidelné koordinačné pracovné skupiny. ÚPPV si tak plní facilitačnú a koordinačnú úlohu a vedie spoločné inštitucionálne úsilie, ako aj hľadanie potenciálnych príležitostí a synergií pre budúcu spoluprácu.
2. Fungujúca, včasná a podrobná komunikácia medzi realizačnými agentúrami na Slovensku a ukrajinskými spoločnosťami UkrEnergo a UkrHydroenergo. ÚPPV využíva každé fórum na uľahčenie tejto komunikácie, pričom využíva rôzne spôsoby od veľmi produktívnej spolupráce so zastupiteľským úradom SR v Kyjeve až po koordináciu na vysokej úrovni s príslušnými ministrami počas spoločných zasadnutí vlád.
3. Aktívna účasť Slovenskej republiky v riadiacom výbore UIF – Úrad podpredsedu vlády pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku túto úlohu berie veľmi vážne, pričom využíva fórum riadiaceho výboru na vytrvalú podporu Ukrajiny a projektom navrhnutých výborom. Aktívne diskutujeme nielen o našich projektoch, ale aj o všeobecnom smerovaní II. Piliara, ako aj o budúcich možnostiach obnovy Ukrajiny.

4.5 Súčasný stav Investičného rámca pre Ukrajinu

Celková zostávajúca kapacita II. Piliara je 2 459 mil. EUR (2 075 mil. EUR v grantoch a 384 miliónov EUR v rámci financovania kombinovaného financovania).

Z celkových prostriedkov z EŠIF (9,4 mld. EUR) bolo k júlu 2025 pridelených 6,2 mld. EUR. Ďalších 595 miliónov EUR bolo pridelených na programy predložené na stanovisko riadiaceho výboru v októbri 2025 spolu s 160 miliónmi EUR vyčlenenými na hlavný európsky akciový fond.

Portfólio Investičného rámca pre Ukrajinu je na dobrej ceste k prekročeniu „zeleného cieľa“ nariadenia o Nástroji pre Ukrajinu (20 % všetkých investícií). Dodatočné finančné prostriedky by sa mali schváliť na sprostredkované financovanie MSP, aby sa v plnej miere dosiahol cieľ pre MSP (15 % ukrajinskej záruky).

Očakáva sa, že doteraz vyčlenená podpora z EŠIF vo výške 6,2 mld. EUR prinesie celkové investície vo výške približne 19,8 mld. EUR (multiplikátor 3,2x). Je to nižšie ako mobilizácia investícií, ktorá sa očakávala v čase prijatia nariadenia o Nástroji pre Ukrajinu (4,3x s cieľom mobilizovať investície vo výške 40 mld. EUR). To sa vysvetľuje miernou prevalenciou v portfóliu EŠIF, ktoré sa doteraz vo verejnom záujme prevalilo nad súkromnými investíciami (56 % oproti 44 %), pričom v prvom prípade ide o nižší multiplikátor.

Položka	Záruky	Blending	Spolu	Multiplikátor	Celkové investície
Počiatočný rozpočet UIF	7 800	1 506	9 306	–	–
Príjmy UIF z neočakávaných ziskov z imobilizovaných aktív	–	108	108	–	–
Príspevok Nórska	–	127	127	–	–
Celková kapacita UIF	7 800	1 741	9 541	–	–
Navýšenia v roku 2024 (Top-ups)	990	409	1 399	4,55	6 364
Záruka vyčlenená pre EIB	1 950	–	1 950	1,06	2 074
Alokované v rámci otvorenej alebo bankovej výzvy	2 686	887	3 572	3,75	13 395
– z toho: otvorená výzva (Open call)	2 386	734	3 120	3,34	10 433
– z toho: banková výzva (Banking call)	300	152	452	6,55	2 962
Spolu alokované	5 626	1 296	6 922	3,15	21 834
Predbežne alokované	100	60	160	–	–
– z toho: plánované pre Európsky vlajkový fond	100	60	160	–	–

Zostávajúce zdroje	2 075	384	2 459	-	-
---------------------------	--------------	------------	--------------	---	---

Tabuľka č. 1, Súčasný stav Investičného rámca pre Ukrajinu, II. piliera Nástroja pre Ukrajinu

4.6 Využitie záruky z Investičného rámca pre Ukrajinu

Eximbanka SR (EB SR) disponuje autorizáciou Európskej komisie na tzv. delegované riadenie zdrojov EÚ, čo jej umožňuje implementovať fondy a podporné programy EÚ, vrátane tých, ktoré sa týkajú obnovy UA. **EB SR v spolupráci so SAMRS získala záručné a grantové prostriedky Európskej komisie v rámci nástroja *Ukraine Investment Framework (UIF)* na realizáciu rozsiahleho projektu obnovy a modernizácie energetickej infraštruktúry UA v celkovom objeme viac ako 100 mil. EUR. EB SR tým v plnom rozsahu splnila odporúčanie z Uznesenia Vlády SR č. 587 z 2. októbra 2024, „zapojiť sa do výziev Európskej komisie na poskytnutie záruk a grantov z Investičného rámca pre Ukrajinu s cieľom podporiť participáciu slovenských podnikateľských subjektov pri obnove Ukrajiny“.** Projekt *Ukraine-Slovakia Energy Security and Grid Stability Investment Programme* významne prispieva k posilneniu energetickej stability UA a v dlhodobom horizonte podporuje aj odolnosť a bezpečnosť širšieho regiónu vrátane SR.

Financovanie projektov v rámci uvedeného projektu je založené na kombinácii úverových zdrojov EB SR s 90% zárukou Európskej komisie pre UA štátne spoločnosti *Ukrenergo* a *UkrHydroenergo* v celkovej výške 77,2 mil. EUR, nenávratných grantov na technickú asistenciu resp. investičného grantu v celkovom objeme 18,8 mil. EUR implementovaných prostredníctvom SAMRS. Implementácia programu je naplánovaná na tri roky odo dňa podpisu zmlúv medzi EB SR resp. SAMRS a Európskou komisiou.

4.7 Očakávané výzvy z II. piliera Nástroja pre Ukrajinu, budúca vízia zostávajúcich finančných prostriedkov a vyplývajúce príležitosti pre Slovenskú republiku

V súčasnosti je vyhlásená výzva na spotrebiteľské úvery pre ukrajinské subjekty a top-up program na odstránenie vysokých bariér voči uhlíkovo neutrálnej energetike (príjemca: Naftogaz). O ďalších výzva zatiaľ nie sú informácie

EB SR aktívne sleduje existujúce a pripravované výzvy a príležitosti zapojiť sa do finančných nástrojov súvisiacich s UA. **EB SR pri posudzovaní relevancie príležitosti prihliada na svoju zdrojovú kapacitu a rizikový profil daného nástroja.**

Na poslednom riadiacom výbore pre II. pilier 23. októbra 2025 Európska komisia navrhla, aby sa zostávajúce zdroje z II. piliera riadili selektívnym a cieleným prístupom zameraným na dosiahnutie rovnováhy medzi podporou súkromného a verejného sektora približne 50:50, a to na základe nasledujúcej kombinácie faktorov:

1. Pridelené prostriedky, ktoré sa ešte majú prideliť v rámci „výzvy na financovanie bánk“ (v rámci výzvy na predkladanie projektov sa do výzvy na predkladanie projektov zapoja vykonávacie inštitúcie EÚ s cieľom poskytnúť vlastné imanie a záruky miestnym ukrajinským bankám, ktoré by poskytovali spotrebiteľské úvery vybraným skupinám adresátov vrátane zraniteľných skupín), najmä MSP, so zvýšeným zameraním na financovanie investícií do strategických odvetví a/alebo regiónov v prvej línii; a
2. Prípadné dodatočné pridelené prostriedky v rámci prebiehajúcej „otvorenej výzvy“ (ktoré sa majú rozšíriť z hľadiska objemu) so zvýšeným dôrazom na priame financovanie súkromného sektora.

Bez ohľadu na realizujúceho partnera má Komisia v úmysle navrhnúť riadiacemu výboru len také pridelené prostriedky – a potom podpísať dohody o zárukách a dohody o príspevkoch len v takých objemoch – ktoré môžu realizační partneri reálne využiť do troch rokov od podpísania zmluvy.

V rámci tohto prístupu by Komisia chcela zachovať možnosť selektívneho dopĺňania dobre fungujúcich programov v roku 2027, aby mohla reagovať na vyvíjajúce sa potreby a posilniť stimuly pre realizačných partnerov, aby ich mohli realizovať.

V kontexte zvýšeného dôrazu na investície súkromného sektora a uprednostnenia návrhov s vyšším multiplikačným účinkom (očakávaná mobilizácia investícií) Komisia podporí aj predkladanie návrhov na investície do výroby tovaru s dvojakým použitím a rozvoj technológií s dvojakým použitím. Podobne bude Komisia aktívne spolupracovať s realizujúcimi partnermi s cieľom zvýšiť investície do prieskumu, ťažby a spracovania kritických surovín. Tieto oblasti sú súčasťou strategických priemyselných odvetví Ukrajiny, a preto patria k prioritám II. piliera podľa strategických usmernení pre II. pilier.

4.8 III. pilier Nástroja pre Ukrajinu

Tento pilier predstavuje prístupovú pomoc zavádza nové opatrenia pomoci, ktoré majú pomôcť Ukrajine zosúladiť sa s právnymi predpismi EÚ a vykonať reformy potrebné na jej ceste k prístupu k EÚ. Technická pomoc je poskytovaná orgánom na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, ako aj organizáciám občianskej spoločnosti.

Slovenská republika aktívne pripravila zoznam národných expertov na vyslanie, ide o expertov z 5 vyjednávacích klastrov pokrývajúcich celkovo 33 kapitol prístupového procesu.

Na stretnutí so zastúpením Európskej únie v Kyjive uviedli pracovníci zastúpenia zodpovední za III. pilier, že v súčasnosti existujú dva druhy projektov, jednak dlhodobé horizontálne projekty pokrývajúce témy ako spravodlivosť alebo decentralizácia ako aj ad hoc projekty členských krajín. Členské krajiny spravidla prinášajú určitý príspevok, a ich vyslaní experti sú platení cez zmluvu, nie sú teda zamestnancami.

III. Pilier je tiež využívaný na dofinancovanie dlhodobých projektov budovania kapacít na Ukrajine, preto sa postupne alokované finančné prostriedky spotrebúvajú.

Pri zapojení Slovenska je potrebné zodpovedať na nasledujúce otázky – výber oblasti expertízy, ktoré Ukrajina potrebuje, otázku finančného alebo iného príspevku Slovenskej republiky a otázku poistenia vyslaných expertov.

Aktívne zapojenie Slovenskej republiky do tretieho piliera je príležitosťou, ktorá sa nemusí opakovať, pre vytvorenie ako výnimočných pracovných vzťahov medzi odborníkmi krajín, tak ako prejavenie pomocnej ruky pri vstupe do EÚ, ktoré naša krajina aktívne podporuje.

4.9 Využitie záruky z Investičného rámca InvestEU Export Credit Pilot

EB SR v júli 2025 podpísala dve záručné zmluvy s Európskym investičným fondom (EIF), ktoré sú zamerané na podporu spolupráce exportérov s UA partnermi. Záruka EIF vo výške 80% sa vzťahuje na poistenie EB SR, ktoré kryje neobchodovateľné riziká vyplývajúce z transakcie medzi SK exportérom a UA importérom. Celkový objem poistného portfólia, ktoré môže EB SR upísať so zárukou EIF, je 20 mil. EUR. Výhodou tohto programu je možnosť poistiť aj transakcie so splatnosťou presahujúcou 90 dní.

4.10 Osobitný finančný nástroj Slovenskej republiky pre Ukrajinu

Slovenská republika vytvorila osobitný finančný nástroj s názvom **Slovak Multi-Donor Facility for Ukraine** (ďalej len „Fond“) ako súčasť svojho rámca zapojenia do obnovy Ukrajiny. Fond je koncipovaný ako flexibilná a transparentná platforma, ktorá má v budúcnosti umožniť sústreďovanie finančných príspevkov od Slovenskej republiky a medzinárodných donorov a ich efektívne využitie na podporu obnovy Ukrajiny.

Fond je navrhnutý ako nástroj pre štáty, medzinárodné organizácie a inštitúcie so záujmom podieľať sa na obnove Ukrajiny prostredníctvom cielených intervencií, najmä v oblasti hospodárskej obnovy, podpory podnikateľského prostredia, verejnej infraštruktúry, vzdelávania a humanitarnej pomoci. Jeho štruktúra reflektuje potrebu flexibility, vysokej miery kontroly zo strany donorov a súladu s právnym rámcom Slovenskej republiky a Európskej únie.

Z pohľadu nastavenia fungovania má Fond spravovať **Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku**, ktorý by zabezpečoval

administratívnu, koordinačnú a dohliadaciu úlohu. Finančné prostriedky jednotlivých donorov by boli vedené na samostatných účtoch v Štátnej pokladnici Slovenskej republiky, čím by sa zabezpečil jasný prehľad o výške príspevkov a ich využití. O strategickom smerovaní a použití finančných prostriedkov by rozhodovali donori prostredníctvom spoločného výboru, čo by umožnilo financovanie grantov, technickej asistencie alebo humanitárnych aktivít podľa dohodnutých priorít.

Fond je nastavený tak, aby donorom poskytoval vysokú mieru istoty a flexibility. Predpokladá sa pravidelné reportovanie o využití prostriedkov, viditeľnosť príspevkov donorov na podporených projektoch a možnosť zohľadniť špecifické právne alebo politické požiadavky jednotlivých prispievateľov v zmluvných dokumentoch. Súčasťou konceptu je aj možnosť vystúpenia donora z Fondu s vrátením nevyčerpaných prostriedkov. Administratívne náklady by mala znášať Slovenská republika, čím by sa zabezpečilo, že finančné príspevky donorov smerujú v plnom rozsahu priamo na obnovu Ukrajiny.

V čase prípravy tejto výročnej správy však **Fond ešte nie je naplnený finančnými prostriedkami**, a to ani zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, ani zo strany zahraničných donorov. Napriek tomu je jeho inštitucionálne a právne nastavenie dokončené tak, aby umožňovalo okamžitú aktiváciu po zabezpečení prvotného kapitálového vkladu.

Zriadenie Fondu predstavuje pre Slovenskú republiku **významnú strategickú príležitosť** posilniť svoju úlohu v procese obnovy Ukrajiny a etablovať sa ako dôveryhodný sprostredkovateľ medzi medzinárodnými donormi a ukrajinskými partnermi. Skúsenosti Slovenska s transformáciou, jeho geografická blízkosť a dlhodobé partnerstvo s Ukrajinou vytvárajú predpoklady na efektívne prepojenie európskych a medzinárodných zdrojov s reálnymi potrebami Ukrajiny.

Zároveň však platí, že **bez úvodného finančného vkladu zo strany Slovenskej republiky je nepravdepodobné, že sa do Fondu zapoja externí donori**. Práve príspevok zo štátneho rozpočtu by slúžil ako signál politického záväzku a dôveryhodnosti nástroja, ktorý by umožnil následné škálovanie Fondu prostredníctvom donorských príspevkov. Takýto základný kapitál by zároveň vytvoril priestor na realizáciu väčších projektov a na nadviazanie spolupráce s inými investičnými fondmi, ako aj s medzinárodnými finančnými inštitúciami a rozvojovými bankami.

Fond tak má potenciál stať sa multiplikátorom verejných zdrojov Slovenskej republiky a významným nástrojom na podporu obnovy Ukrajiny, ako aj na posilnenie postavenia Slovenska v regionálnych a európskych obnovných iniciatívach.

4.11 Podpora slovensko-ukrajinskej podnikateľskej spolupráce

Odbor pre obnovu Ukrajiny systematicky podporuje rozvoj hospodárskej spolupráce medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou, pričom koordinuje aktivity zamerané na investície, obchod, transfer technológií a rozvoj strategických partnerstiev. V kontexte pokračujúcej obnovy Ukrajiny a meniaceho sa geopolitického prostredia sa vytvára dlhodobý rámec pre participáciu slovenských podnikateľských subjektov na obnovných a investičných projektoch. Súčasne sa kladie dôraz na **strategický rozvoj východného Slovenska ako prihraničného regiónu s Ukrajinou, otvoreného pre zahraničné investície a relokáciu ukrajinských podnikateľských aktivít**. Tento región sa profiluje ako logistický, priemyselný a technologický hub, umožňujúci efektívne prepojenie trhov, optimalizáciu dodávateľských reťazcov a podporu regionálneho rozvoja, čím sa vytvára synergické prepojenie medzi obnovou Ukrajiny a hospodárskym rastom Slovenska.

V novembri 2024 zorganizoval Odbor pre obnovu Ukrajiny, MH SR a SARIO **prvé Slovensko-ukrajinské biznis fórum**, ktoré poskytlo priestor pre spätnú väzbu od slovenských a ukrajinských podnikateľov, identifikovalo príležitosti a bariéry a načrtlo možnosti pre strategické partnerstvá v oblastiach energetiky, dopravy, stavebníctva, IT, digitalizácie, zdravotníctva a výrobných odvetviach. Fórum potvrdilo vysoký záujem slovenských firiem o aktívnu účasť na procesoch obnovy Ukrajiny a potrebu koordinovaného prístupu medzi verejným sektorom a podnikateľmi.

Na podporu kontinuity spolupráce bol odborom pre obnovu Ukrajiny zriadený **Task Force pre podporu slovensko-ukrajinskej podnikateľskej spolupráce**, ktorý pôsobí ako expertné a strategické fórum. Task Force koordinuje identifikované projekty, monitoruje legislatívne a administratívne bariéry, podporuje transfer know-how a technológií, pripravuje odporúčania pre využitie európskych a medzinárodných nástrojov financovania a podporuje vznik bilaterálnych a multilaterálnych konzorcií.

Hlavné ciele Task Force zahŕňajú:

- Identifikáciu sektorových príležitostí s vysokou pridanou hodnotou (energetická efektívnosť, obehové hospodárstvo, digitalizácia, zelené stavebníctvo, verejná infraštruktúra).
- Mapovanie systémových a operatívnych bariér vstupu na ukrajinský trh, vrátane legislatívnych a regulačných rámcov, colnej politiky, certifikácií, obmedzení v oslobodených oblastiach a nedostupnosti financovania pre malé a stredné podniky.
- Zdieľanie know-how a transfer technológií prostredníctvom obchodných misií, B2B fór a technologických partnerstiev.
- Podporu bilaterálnych a multilaterálnych konzorcií uchádzajúcich sa o financovanie z nástrojov ako Ukrajinský investičný rámec, EIB, EBRD, EU4Business, Horizon Europe či Ukraine Facility.
- Formulovanie odporúčaní pre verejné politiky SR, vrátane podpory exportu, prístupu k poisteným úverom či technickej pomoci podnikateľom.

Približne 140 slovenských firiem už dnes pôsobí na ukrajinskom trhu a záujem o partnerstvá postupne rastie. Úlohou Odboru je pôsobiť ako koordinátor aktivít, prepojiť podnikateľov s relevantnými inštitúciami a umožniť strategické kontakty s ukrajinskými partnermi. Takýto koherentný rámec zabezpečuje jednotný prístup a efektívnu realizáciu projektov.

Kľúčovým nástrojom je webová platforma www.UkraineRecovery.gov.sk, ktorá centralizuje informácie pre podnikateľský sektor – prehľad legislatívnych zmien, investičných projektov a príležitostí pre partnerstvá, registráciu účastníkov obchodných misií a konferencií a podporu sieťovania medzi slovenskými a ukrajinskými firmami.

Obchodné misie a networkovanie sú plánované ako systematický nástroj pre priame stretnutia slovenských subjektov s ukrajinskými firmami a inštitúciami, prezentáciu inovatívnych riešení, identifikáciu investičných príležitostí a prepojenie malých a stredných podnikov a korporácií.

Odbor pre obnovu Ukrajiny v spolupráci so SARIO zorganizoval prvú obchodnú misiu na Ukrajinu, ktorá sa konala 11. marca 2026 v meste Lviv. Misie sa zúčastnili aj predstavitelia mesta Lviv, InvestUkraine, EIB a Lvovskej obchodnej komory. Misie sa zúčastnilo viac ako 30 firiem. Odbor plánuje pravidelne organizovať obchodné misie aj do ďalších oblastí Ukrajiny.

Tieto aktivity sú realizované v spolupráci s agentúrou SARIO, ktorá v rámci podpory exportu poskytuje slovenským firmám komplexné informačné, poradenské, asistenčné a vzdelávacie služby, vrátane vyhľadávania obchodných partnerov, organizovania podnikateľských misií, seminárov a webinárov, a poskytovania teritoriálnych informácií. Súčasťou tohto úsilia je aj zámer zorganizovať súbor informačných webinárov, ktoré slovenským podnikateľom poskytujú aktuálne informácie o podnikateľskom prostredí, legislatívnych podmienkach a možnostiach zapojenia sa do projektov obnovy a rozvoja Ukrajiny. Tieto formáty zároveň vytvárajú priestor na výmenu skúseností, nadväzovanie kontaktov a prípravu konkrétnych obchodných partnerstiev.

SARIO tiež v spolupráci s MZVEZ SR organizovalo od roku 2023 do roku 2025 každoročnú účasť na veľtrhu ReBuild Ukraine formou národného stánku. Takáto účasť priniesla firmám možnosť predstaviť svoje riešenia širokému medzinárodnému publiku, rokovať s potenciálnymi partnermi a nadviazať priame kontakty s ukrajinskými municipalitami, ktoré hľadajú spoľahlivých dodávateľov technológií, materiálov a know-how pre obnovu infraštruktúry.

EXIMBANKA SR (ďalej len „EB SR“) plní úlohu kľúčového štátneho nástroja na presadzovanie zahranično-obchodných, rozvojových a investičných priorít SR v tretích krajinách, pričom jej činnosť je v plnom súlade so strategickými cieľmi Vlády SR a EÚ. Zároveň zohráva kľúčovú úlohu v implementácii podporných schém zameraných na zapojenie slovenských podnikateľov do obnovy UA.

EB SR poskytuje širokú škálu finančných produktov na podporu slovenských spoločností pri vstupe na UA trh – či už v oblasti exportu alebo investícií. Podpora je realizovaná priamo prostredníctvom úverov, záruk a poistenia vývozných rizík. **Od začiatku konfliktu boli prostredníctvom týchto nástrojov podporené exportné operácie smerujúce na UA v celkovom objeme presahujúcom 160 mil. EUR (k 31. decembru 2025), vrátane významných projektov v obrannom priemysle.**

Od mája 2023 poskytuje EB SR možnosť poistenia krátkodobých vývozných pohľadávok SK firiem voči UA odberateľom so splatnosťou do 90 dní. Na tento účel MF SR stanovilo limit maximálnej poistnej angažovanosti 10 mil. EUR. **Za obdobie od mája 2023 do decembra 2025 poistila EB SR vývoz produkcie, predovšetkým hutníckeho a strojárkeho priemyslu, na UA v celkovom objeme viac ako 40 mil. EUR.** Skúsenosti EB SR s poistením krátkodobého neobchodovateľného rizika na UA sú pozitívne, nakoľko za celé obdobie nebola v tomto segmente zaznamenaná žiadna poistná udalosť.

4.12 Využitie potenciálu slovenských organizácií so skúsenosťou na Ukrajine

Zapojenie slovenských humanitárnych, rozvojových a odborných organizácií so skúsenosťou z pôsobenia na Ukrajine predstavuje jeden z kľúčových predpokladov efektívneho a dlhodobo udržateľného zapojenia Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny. Slovenské subjekty pôsobiace v oblasti humanitárnej pomoci, rozvojovej spolupráce, budovania kapacít verejnej správy či technickej asistencie disponujú vybudovanými partnerstvami, znalosťou miestneho prostredia, bezpečnostnými a operačnými štandardmi a praktickými skúsenosťami s implementáciou projektov v podmienkach vojnového konfliktu.

Tieto kapacity predstavujú významnú komparatívnu výhodu Slovenskej republiky. Vytvárajú predpoklady pre nadväzovanie ďalších – vrátane podnikateľských – aktivít v menej rizikovom a lepšie poznanom prostredí, podporujú dôveryhodnosť slovenských subjektov vo vzťahu k ukrajinským partnerom a prispievajú k budovaniu dlhodobých väzieb najmä v regiónoch, kde je Slovenská republika tradične aktívna. Súčasne umožňujú efektívne prepájanie rozvojovej spolupráce, humanitárnej pomoci, finančných nástrojov a zapojenia súkromného sektora tak, aby bol potenciál jednotlivých nástrojov využitý komplementárne.

V sledovanom období bola táto synergia realizovaná prostredníctvom nástrojov SlovakAid, aktivít rezortov a finančných inštitúcií, ako aj prostredníctvom podpory multilaterálnych fondov a medzinárodných finančných organizácií. Nasledujúca časť tejto podkapitoly sumarizuje konkrétne intervencie a projekty, ktoré prispievajú k stabilizácii, obnove a integračnému úsiliu Ukrajiny a zároveň vytvárajú priestor pre ďalšie systematické zapájanie slovenských subjektov do tejto agendy.

Colný úrad Michalovce dlhodobo spolupracuje s humanitárnymi organizáciami pôsobiacimi na Ukrajine a disponuje pozitívnymi skúsenosťami najmä so Slovenským Červeným krížom a platformou pre rozvojové organizácie Ambrela. Poskytuje podporu pri colnom prerokovaní humanitárnych zásielok, organizácii medzinárodných stretnutí a technickej koordinácii hraničnej spolupráce.

V období od 24. februára 2022 bolo na pobočke Colného úradu Michalovce prerokovaných **2 028 humanitárnych zásielok**, čo predstavuje **16 256,56 ton tovaru** určeného pre Ukrajinu. Colný úrad poskytuje širokú odbornú a personálnu kapacitu, ktorú je možné ešte efektívnejšie využiť pri koordinácii s ďalšími aktérmi zapojenými do obnovy a rekonštrukcie Ukrajiny. Dôležitú úlohu pri preclievaní humanitárneho materiálu v tomto zmysle plnia aj Colný úrad v Haniske pri Košiciach, Colný úrad v Poprade a v Bratislave. Hlavným koordinátorom materiálnej humanitárnej pomoci je MV SR, zároveň je aj poskytovateľom materiálnej humanitárnej pomoci a gestorom medzinárodného humanitárneho logistického centra Mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany na SR.

MZVEZ SR realizovalo v sledovanom období rozvojové intervencie prostredníctvom viacerých nástrojov SlovakAid v súlade so Zameraním dvojstrannej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na rok 2024. V roku 2024 boli poskytnuté 2 finančné príspevky prostredníctvom Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS). Príjemcom bolo Veľvyslanectvo Ukrajiny v SR. Finančný príspevok vo výške 500 000 EUR bol poskytnutý na nákup generátorov, transformátorov a komponentov energetickej infraštruktúry na zabezpečenie pomoci súvisiacej so zazimovaním (tzv. winterizácia). Zároveň bol poskytnutý finančný príspevok vo výške 3 500 000 EUR na nákup 5 ks odmínovacích systémov Božena 5 na vykonávanie aktivít humanitárneho odmínovania. Finančné prostriedky na realizáciu tohto príspevku boli prevedené do rozpočtu SAMRS rozpočtovým opatrením z rozpočtu Ministerstva obrany SR.

V rámci výzvy SAMRS na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty na podporu nových podnikateľských partnerstiev v roku 2024 bola dotáciou vo výške 63 970 EUR podporená realizácia centrálného dispečingu riadenia osvetlenia v meste Černivci.

Cez finančný príspevok poskytovaný prostredníctvom zastupiteľských úradov SR (tzv. mikrogranty) vo výške 10 000 EUR bol podporený projekt na podporu záchranných zložiek, nemocníc a humanitárnych stredísk prostredníctvom poskytnutia elektrických generátorov a pitnej vody.

V januári 2025 bola schválená vládou SR Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na roky 2025 – 2030 (ďalej len „Stratégia“). V súlade so Stratégiou Ukrajina získala v rámci teritoriálnych priorít status „*krajiny s osobitnými potrebami*“. Zameranie dvojstrannej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na rok 2025 stanovilo zámer sústrediť aktivity MZVEZ SR predovšetkým na oblasť humanitárneho odmínovania, energetiky a zdravotníctva. Vzhľadom na rozsiahle humanitárne potreby Ukrajiny a nárast objemu rozvojových intervencií SlovakAid na Ukrajine MZVEZ SR od 15. júna 2025 vyslalo na Zastupiteľský úrad SR v Kyjeve rozvojového diplomata.

SAMRS 31. marca 2025 vyhlásila výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na humanitárny projekt na Ukrajine s celkovou alokáciou 400 000 EUR. Cieľom výzvy bolo adresovanie urgentných potrieb najzraniteľnejšej časti populácie v oblasti zabezpečenia a zlepšenia prístupu k zdravotnej starostlivosti, ktoré vznikli v dôsledku prebiehajúceho vojnového konfliktu na Ukrajine. V rámci výzvy bolo schválené 2 žiadosti o poskytnutie dotácie. Dotácia vo výške 200 000 EUR pre organizáciu Step-In bola poskytnutá na realizáciu projektu zameraného na zabezpečenie prístupu k základnej zdravotnej a psychologickú starostlivosti v odľahlých komunitách. Akadémia urgentnej medicíny získala dotáciu 200 000 EUR na realizáciu projektu, ktorý sa zameriava na urgentných potrieb najzraniteľnejšej časti populácie v oblasti zabezpečenia a zlepšenia prístupu k zdravotnej starostlivosti, ktoré vznikli v dôsledku prebiehajúceho vojnového konfliktu na Ukrajine.

V roku 2025 boli poskytnuté 4 mikrogranty, každý v hodnote 10 000 EUR. Jednotlivé projekty sa zameriavajú na nákup zdravotníckeho zariadenia, rekonštrukciu vzdelávacieho centra, zabezpečenie prístupu k nezávadnej pitnej vode a rozvoj udržateľnej infraštruktúry.

V rámci výzvy SAMRS na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty na podporu nových podnikateľských partnerstiev v roku 2025 bol prostredníctvom dotácie vo výške 188 320 EUR podporený projekt so zameraním na inštaláciu batériového úložiska elektrickej energie v meste Chust na Ukrajine, ktoré bude pripojené k miestnej distribučnej sieti a integrované do systému energetického manažmentu.

SAMRS v roku 2025 zrealizovala tri zákazky na dodanie tovarov. Prostredníctvom tohto nástroja boli do zdravotníckych zariadení na Ukrajine dodané tri zdravotnícke prístroje, ktoré pomôžu rýchlej diagnostike v oblasti obrazového snímkovania čím sa prispeje k zabezpečeniu nevyhnutnej zdravotnej starostlivosti.

Prostredníctvom SAMRS bol tiež poskytnutý finančný príspevok vo výške 500 000 EUR na zabezpečenie pomoci v energetickom sektore a tiež finančný príspevok vo výške 300 000 EUR na účel modernizácie a rekonštrukcie podzemných priestorov vzdelávacích zariadení v Sumskej a Černihivskej oblasti na Ukrajine slúžiacich ako ochranný kryt.

V súlade so Zameraním dvojstrannej rozvojovej spolupráce na rok 2026 bude vyhlásená výzva SAMRS na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na humanitárny projekt na Ukrajine s alokáciou 400 000 EUR. Plánuje sa tiež vyhlásenie výzvy v rámci Programu podnikateľských partnerstiev, pričom Ukrajina bude patriť medzi oprávnené krajiny realizácie. Predpokladá sa tiež podpora projektov v rámci mikrograntovej schémy.

Zapojenie humanitárnych a rozvojových organizácií, ako aj ostatných subjektov, ktoré majú skúsenosti s implementáciou projektov na Ukrajine.

- Projekty SlovakAid, humanitárne a rozvojové aktivity
- Projekty cezhraničnej spolupráce (financované napr. z nástrojov EÚ)
- Prepojenie s podnikateľským sektorom

Prebiehajúce projekty rozvojovej spolupráce MF SR na podporu Ukrajiny:

- V októbri 2023 poskytlo MF SR príspevok do „Ukraine Capacity Development Fund“ (UCDF) Medzinárodného menového fondu (MMF) v hodnote 3 mil. EUR, pričom fond bol spustený vo februári 2024 a prebieha do konca roka 2028. Fond slúži na podporu budovania kapacít verejnej správy na Ukrajine v oblasti makroekonomickej a finančnej stability a štrukturálnych reforiem. Napriek obmedzeniam vyplývajúcim z vojnového stavu, MMF stabilne implementuje program vo väčšine pracovných oblastí. Technická/finančná pomoc UCDF priamo podporuje plnenie štrukturálnych benchmarkov Extended Fund Facility MMF (napr. fiškálne rámce, boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, makro modelovanie, finančný dohľad). V roku 2025 bola s podporou projektu prijatá Národná stratégia príjmov, a taktiež colný kódex, zosúladený s legislatívou EÚ. Taktiež bola prijatá politika vlastníctva štátnych podnikov a analýza fiškálnych rizík, integrovaná do rozpočtového procesu. V oblasti menových a kapitálových trhov boli v roku 2025 uskutočnené misie zamerané na reguláciu kryptoaktív, bankový dohľad, nástroje hedžingu devíz a rámce menovej politiky. Bola tiež poskytnutá pokročilá technická pomoc v oblasti makroekonomického modelovania (Forecasting and Policy Analysis System/Quarterly Projection Model) pre Národnú Banku Ukrajiny a pripravené prispôsobené školiace programy na fiškálny rok 2026.
- V decembri 2023 poskytlo MF SR príspevok Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) na realizáciu Národného programu pre Ukrajinu. Hodnota príspevku bola 500 tis. EUR. Cieľom je podpora spoločného programu Ukrajiny a OECD v oblasti preskúmania daňových politík Ukrajiny, konkrétne v témach ako posúdenie silných a slabých stránok daňového systému Ukrajiny, analýza uskutočniteľnosti konkrétnych daňových opatrení v súčasnom období a možnej dynamickej daňovej reformy v súlade s hospodárskym oživením Ukrajiny a jej výhľadom na členstvo v EÚ. V roku 2025 bola pripravená správa "Inception Report on Ukraine's Tax Policy". Správa je komplexným analytickým materiálom, identifikujúcim hlavné daňové výzvy a otázky vo väzbe na súčasné ukrajinské aj medzinárodné politické prostredie. Dokument bude slúžiť ako východisko pre hodnotenie daňovej politiky Ukrajiny, ktoré má byť vypracované do roku 2027. Program prebieha do konca roka 2027.
- V roku 2023 sa SR stalo donorom vo fonde EÚ pre Ukrajinu (EU4U) pod záštitou Európskej investičnej banky (EIB), ktorý bol založený ako súčasť širšej iniciatívy EÚ na podporu Ukrajiny. Poskytnutá bola záruka EIB na operácie v rámci fondu do sumy 5 mil. EUR a s použitím štátnych finančných aktív na uhradenie záväzku splatného na vyzvanie v prípade výzvy zo strany EIB v súlade s príslušnou dohodou o príspevku a dohodou o záruke, ktoré po schválení vládou SR ratifikoval minister financií v októbri 2024. Cieľom fondu je urýchliť podporu prostredníctvom EIB Global (rozvojová zložka EIB) pre najnaliehavejšie infraštruktúrne potreby Ukrajiny. Prostredníctvom fondu sa financujú projekty na Ukrajine, pričom pomoc smeruje najmä do oblastí infraštruktúry, energetiky a ďalších oblastí verejného sektora. Začiatkom roka 2025 podporil fond EU4U implementáciu novej celoštátnej tiesňovej linky 112 na Ukrajine prostredníctvom úveru od EIB vo výške 40 miliónov EUR. Mesto Kyjev získalo

investíciu EIB vo výške 50 miliónov EUR, ktorú podporil grant z fondu EU4U, na modernizáciu infraštruktúry metra. Fond EU4U taktiež podporuje úverovú linku EIB vo výške 100 miliónov EUR pre UkrEximbank na podporu malých a stredných podnikov. Fond EU4U investoval 25 miliónov EUR do Horizon Capital Growth Fund IV, ukrajinského private equity fondu Horizon Capital. Očakáva sa, že investícia podporí rozvoj približne 20 ukrajinských malých a stredných firiem v oblasti internetových technológií. S cieľom umožniť financovanie ďalších projektov na UA bolo na základe rozhodnutia Výboru prispievateľov z decembra 2025 predĺžené obdobie fungovania fondu do konca roka 2027.

- MF SR poskytlo financovanie technickej pomoci na dva projekty Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR) prostredníctvom bilaterálneho fondu „Slovenská republika – EBOR fond technickej spolupráce“ (fond):
 1. „Technické overenie rozsahu pre Ukrajinské železnice/UZ“ - financovanie vo výške 74 990 EUR bolo schválené 20.2.2024. Cieľom technickej pomoci je poskytnúť EBOR analýzy a odporúčania potrebné na komplexné posúdenie a štruktúrovanie komponentov určených na financovanie z grantových kapitálových výdavkov, ako aj zabezpečiť technické posúdenie špecifikácií a návrhov tak, aby boli vhodné na verejné obstarávanie. Projekt je zameraný na zvýšenie energetickej efektívnosti a dostupnosti železničnej dopravy pre osoby so zdravotným postihnutím, cestujúcich s malými deťmi, seniorov a ďalšie osoby s obmedzenou mobilitou na vybraných staniciach a pomocných budovách v regiónoch Lvov a Luck na západe Ukrajiny. Vzhľadom na obmedzené kapacity klienta a prebiehajúcu vojnu na Ukrajine je toto zadanie kľúčové pre úspešnú realizáciu projektu, keďže UZ nemá prostriedky na zaplatenie medzinárodných expertov. Grantové financovanie umožní realizáciu investícií, ktoré prispievajú k zvýšeniu bezpečnosti a dostupnosti železničnej dopravy. Obstarávanie komponentov financovaných z grantu v hodnote 60 551 EUR prebieha v prvej polovici roka 2026.
 2. “Program rozvoja dostupného a energeticky efektívneho bývania v Kyjevskej oblasti” – financovanie dvoch zadaní technickej spolupráce v celkovej výške 150 000 EUR bolo schválené 2.12.2025. Technická spolupráca je priamo naviazaná na úver EBOR vo výške 100 mil. EUR a predstavuje jeho doplnkový komponent zameraný na posilnenie implementačných kapacít, zvýšenie sociálneho a systémového dopadu investície a podporu replikovateľnosti projektu. Projekt je v súlade s prioritami Európskej únie v oblasti obnovy Ukrajiny a podpory dostupného, energeticky efektívneho bývania a prispieva k zosúladeniu investícií EBOR s rámcami EÚ pre obnovu a odolnosť na Ukrajine.
- Technická spolupráca financovaná zo zdrojov fondu zahŕňa dve komplementárne zadania:
 1. podporu rozvoja ľudského kapitálu a zamestnanosti (príspevok do 75 000 EUR), zameranú najmä na odborné vzdelávanie a rozvoj zručností pracovnej sily v sektore výstavby a prevádzky bytových domov, s osobitným dôrazom na zapojenie vnútorne vysídlených osôb;
 2. analýzu a rozpracovanie modelov zapojenia súkromného sektora do poskytovania dostupného bývania (príspevok do 75 000 EUR), vrátane hodnotenia finančných nástrojov, inštitucionálnych a regulačných rámcov, ako aj modelov nájomného bývania „rent-to-own“ a verejno-súkromných partnerstiev.
- Investícia financovaná z úveru EBOR je zameraná na výstavbu približne 1 800 dostupných a energeticky efektívnych bytových jednotiek v Kyjevskej oblasti, určených najmä pre vnútorne vysídlené osoby a ďalšie zraniteľné skupiny obyvateľstva. Projekt kombinuje dostupné nájomné bývanie s modelmi „rent-to-

own“ a je realizovaný na viacerých lokalitách v regióne, s potenciálom ďalšej replikácie. Implementácia projektu je plánovaná v období rokov 2026 – 2029 a prebieha prostredníctvom súkromných projektových spoločností založených na Ukrajine, s operačnou a sociálnou podporou neziskovej organizácie Hansen Ukrainian Mission. Technická spolupráca podporuje posilnenie implementačných kapacít a zabezpečenie súladu projektu s environmentálnymi, sociálnymi a inkluzívnymi štandardmi EBOR a má významný demonštračný a systémový efekt pre obnovu dostupného bývania na Ukrajine.

MF SR bude aj naďalej aktívne sledovať možnosti zapojenia sa do programov a projektov na obnovu Ukrajiny.

- Podpora UA prostredníctvom Medzinárodného menového fondu (MMF). Výkonná rada MMF 26.2.2026 schválila nový 48-mesačný plán v rámci mechanizmu Extended Fund Facility (EFF) v hodnote 5,9 miliardy SDR (približne 8,1 miliardy USD alebo 295 % kvóty), s okamžitým čerpaním približne 1,5 miliardy USD. Toto financovanie je súčasťou medzinárodného balíka podpory pre Ukrajinu v celkovej výške 136,5 miliardy USD.
- Program Ukrajiny podporovaný mechanizmom EFF má nadviazať na výsledky programu EFF z roku 2023, pričom jeho cieľom je naďalej zabezpečovať makroekonomickú a finančnú stabilitu krajiny a podporovať štrukturálne reformy – vrátane reforiem v oblasti správy vecí verejných. Slovensko je v MMF zastúpené prostredníctvom spoločnej stredoeurópsko–východoeurópskej konštituencie, v ktorej má svojho zástupcu vo Výkonnej rade MMF. Na programe EFF sa Slovensko podieľa nepriamo, a to prostredníctvom svojej členskej kvóty v MMF, tiež ako členský štát EÚ, ktorá poskytuje významnú časť medzinárodného balíka podpory Ukrajiny.

4.13 Navrhovaný Projekt „EU-Gateway“

V nadväznosti na koncept projektu **EU-Gateway** začal Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku (ÚPPV SR) aktuálne diskusie o vytvorení **špeciálnej obchodnej a investičnej zóny** na východnom Slovensku so zameraním na prilákanie **priamych zahraničných investícií (FDI)**, najmä z tretích krajín. Cieľom je podporiť umiestňovanie výrobných, logistických a spracovateľských kapacít na území Slovenskej republiky, ktoré by využívali bezpečné podnikateľské prostredie jednotného trhu EÚ, pričom by boli orientované na export do EÚ, ako aj na dodávky tovarov a služieb súvisiacich s obnovou Ukrajiny.

Táto iniciatíva vytvára príležitosť pre strategické prepojenie obnovy Ukrajiny s hospodárskym rozvojom východného Slovenska, a to prostredníctvom využitia geografickej blízkosti regiónu, jeho rastúcej infraštruktúrnej konektivity v koridoroch východ – západ (Koridory solidarity) a sever – juh (Via Carpatia), ako aj existujúcich logistických a energetických kapacít. Východné Slovensko sa tak môže profilovať ako stabilná výrobná a distribučná základňa pre investície súvisiace s povojnovou obnovou Ukrajiny, čím by sa zároveň posilnil dlhodobý ekonomický rozvoj regiónu, tvorba pracovných miest a zapojenie Slovenska do širších európskych a medzinárodných investičných reťazcov.

4.14 Európske zoskupenie územnej spolupráce (EZÚS) zamerané na spoluprácu s Ukrajinou

EZÚS (Vihorlat) medzi PSK, KSK a Zakarpatskou oblastnou radou so sídlom v Prešove. Jeho vznik sa očakáva v druhom kvartáli roka 2026. Následne bude podaná oficiálna žiadosť o udelenie súhlasu s účasťou zakladajúcich členov v EZÚS na Registrový úrad (MIRRI SR). Po vydaní súhlasného stanoviska budú splnené podmienky pre vznik EZÚS. Po uskutočnení ustanovujúceho zhromaždenia bude podaný návrh na zápis do registra. EZÚS vznikne dňom právoplatnosti rozhodnutia o jeho zápise do registra vedeného MIRRI SR. Následne si EZÚS splní oznamovaciu povinnosť voči Európskemu výboru regiónov v Bruseli.

Súčasne na regionálnej úrovni prebiehajú odborné rokovania a tematicky zamerané stretnutia iniciatív, ktoré majú za cieľ podporiť praktickú spoluprácu a napomôcť plánovaniu spoločných projektov v prihraničnom území. ÚPPV SR bol zo strany predstaviteľov oboch

samosprávnych krajov kontaktovaný so žiadosťou o zváženie finančného príspevku 150 000 EUR na zabezpečenie činnosti tohto zoskupenia v jeho počiatočnom období, s cieľom podporiť stabilné organizačné a technické zázemie pre jeho fungovanie. Takýto postup zvolila aj Maďarská republika pri vzniku EZÚS Tisza v spolupráci s ukrajinskými partnermi.

V nadväznosti na závery 3. spoločného rokovania vlády Slovenskej republiky a Kabinetu ministrov Ukrajiny, ktoré sa uskutočnilo 17. októbra 2025 v Košiciach, je možné považovať za opodstatnené a vhodné z hľadiska podpory cezhraničnej spolupráce a regionálneho rozvoja, aby vláda Slovenskej republiky, resp. príslušné ministerstvá, zvážili poskytnutie účelovej dotácie na financovanie prevádzkových nákladov EZÚS Vihorlat aspoň počas prvých troch rokov jeho fungovania.

Takáto podpora by umožnila naštartovať fungovanie zoskupenia a zabezpečiť jeho finančnú a personálnu stabilitu, podporila by systematický rozvoj cezhraničnej spolupráce a znížila by finančnú záťaž zakladajúcich členov, kým budú prevádzkové náklady postupne kryté z implementácie projektov a ďalších zdrojov financovania.

4.15 Finančné nástroje a dotačné výzvy pre slovenské subjekty zapájajúce sa do obnovy Ukrajiny

Eximbanka SR zohráva kľúčovú úlohu pri podpore slovenských subjektov zapájajúcich sa do projektov obnovy Ukrajiny prostredníctvom kombinácie poisťovacích, úverových a záručných nástrojov. Jej produkty sú zamerané na znižovanie komerčných a politických rizík spojených s exportom, investovaním a realizáciou projektov v zahraničí, ako aj na zabezpečenie financovania výroby, dodávok či investícií. Podnikom umožňujú ochrániť sa pred rizikom nezaplatenia, získať prístup k prevádzkovému alebo investičnému kapitálu, vstupovať do verejných tendrov so silným bankovým krytím a realizovať väčšie kontrakty prostredníctvom odberateľských či zvýhodnených vývozných úverov. Osobitné postavenie má produkt zvýhodnených vývozných úverov, realizovaný v spolupráci s Ministerstvom financií SR, ktorý podporuje export do rozvojových krajín pri rizikovejších projektoch s dlhodobým rozvojovým dopadom. Zároveň platí, že z dôvodu riadenia rizika Eximbanka SR pri jednom projekte poskytuje buď financovanie, alebo poistenie, nie oba nástroje súčasne. Eximbanka SR ponúka nasledujúce produkty, ktoré je možné využiť:

- **Zvýhodnené vývozné úvery pre ukrajinských verejných odberateľov:** Produkt zvýhodnených vývozných úverov (ZVÚ) implementuje EB SR v spolupráci s MF SR a slúži na podporu SK exportu do rozvojových krajín pri rizikovejších obchodných prípadoch. Exportérom musí byť subjekt s SK domicilom, projekt musí mať dlhodobý rozvojový charakter a úver splatnosť nad dva roky. Zahraničný partner musí byť verejný subjekt z oprávnenej krajiny uvedenej v zozname OECD. Zvýhodnenia môžu zahŕňať čiastočnú úhradu úrokov či istiny, dlhšiu splatnosť alebo odklad prvej splátky, pričom ich výška závisí od cieľovej krajiny (35 % alebo 50 %). EB SR realizuje ZVÚ primárne formou poistenia úverov komerčných bánk, čím mobilizuje privátny kapitál. Spolupráca s komerčnými bankami sa v poslednom období prehlbila, najmä pri väčších projektoch. V októbri 2025 EB SR podporila pilotný projekt ZVÚ do Uzbekistanu. Apetít komerčných bánk pre realizáciu transakcii na UA je však v súčasnosti skôr obmedzený. **V rámci UA z uvedeného dôvodu nie je v tejto fáze pripravovaný ZVÚ.**
- **Poistenie krátkodobého dodávateľského úveru proti riziku nezaplatenia pohľadávok súkromným kupujúcim:** Pri tomto poistení existuje možnosť pripoistiť si teritoriálne riziká (napr. politické). Poistenie investície proti politickým rizikám minimalizuje riziko, že sa nevráti investícia napr. v prípade nepredvídanej politickej udalosti v krajine investície.
- **Poistenia odberateľského úveru, poistenie predexportného úveru, poistenie investičného úveru, poistenie akreditívu:** Akreditív pri vývoze funguje tak, že kupujúci dá svojej banke pokyn, aby vývozcovi zaplatila, ale až keď predloží presne tie dokumenty, ktoré sú v akreditíve dohodnuté (napr. nákladný list, faktúra, certifikát pôvodu).

- **Neplatobné bankové záruky:** Záruka za ponuku do verejného tendra, Akontačná záruka – záruka za vrátenie platby vopred, Záruka za dobré prevedenie kontraktu, Záruka za záručnú dobu, Záruka za zádržné)
- **Platobné bankové záruky:** Záruka za platobnú podmienku, Záruka za úver
- **Predbexportné úvery:** na financovanie počiatkových a prevádzkových nákladov
- **Investičné úvery:** s investičným úverom si môže investor zafinancovať nákup technológií, nehnuteľnosti alebo môže financovať modernizáciu jeho už existujúcej technológie. Investičný úver môže využiť na platbu budúcich faktúr alebo preplatenie už uhradených faktúr.
- **Úver na investíciu v zahraničí:** úver určený na financovanie kapitálového vstupu, založenia dcérskej spoločnosti alebo realizácie investičného projektu slovenského subjektu mimo územia SR.
- **Odberateľský úver:** na základe vývozného kontraktu v zmysle dohodnutých platobných podmienok zrealizujete vývoz. Eximbanka poskytne zahraničnému kupujúcemu odberateľský úver, ktorý bude použitý výlučne na úhrady za dodávky.
- **Úver z úverovej linky EIB na podporu malých a stredných podnikov a stredne veľkých spoločností**

Pri produktoch treba poznamenať, že Eximbanka SR poskytuje pri projekte buď financovanie alebo poistenie, z dôvodu riadenia rizika nemôže poskytnúť obe zároveň.

Produkt zvýhodnených vývozných úverov (ZVÚ) implementuje EB SR v spolupráci s MF SR a slúži na podporu SK exportu do rozvojových krajín pri rizikovejších obchodných prípadoch. Exportérom musí byť subjekt s SK domicilom, projekt musí mať dlhodobý rozvojový charakter a úver splatnosť nad dva roky. Zahraničný partner musí byť verejný subjekt z oprávnenej krajiny uvedenej v zozname OECD. Zvýhodnenia môžu zahŕňať čiastočnú úhradu úrokov či istiny, dlhšiu splatnosť alebo odklad prvej splátky, pričom ich výška závisí od cieľovej krajiny (35 % alebo 50 %).

EB SR realizuje ZVÚ primárne formou poistenia úverov komerčných bánk, čím mobilizuje privátny kapitál. Spolupráca s komerčnými bankami sa v poslednom období prehĺbila, najmä pri väčších projektoch. V októbri 2025 EB SR podporila pilotný projekt ZVÚ do Uzbekistanu.

Apetít komerčných bánk pre realizáciu transakcii na UA je však v súčasnosti skôr obmedzený. **V rámci UA z uvedeného dôvodu nie je v tejto fáze pripravovaný ZVÚ.**

4.16 Budovanie budúcich kapacít pre medzinárodnú delegovanú rozvojovú pomoc

Úspech slovenských inštitúcií pri výzve z Investičného rámca pre Ukrajinu v konkurencii s veľkými hráčmi medzinárodnej rozvojovej spolupráce ukazuje cestu pre budúce projekty.

Výhodou delegovanej medzinárodnej rozvojovej spolupráce, teda situácie, kde jeden donor (alebo inštitúcia) zverí realizáciu rozvojového projektu inému donorovi alebo organizácii, ktorá má lepšiu kapacitu, skúsenosti alebo je „bližšie terénu“, je, že donor, ktorému bola zverená realizácia projektu získava unikátne skúsenosti, ako aj odmenu za realizáciu, ktorú môže použiť na zvel'adenie svojej organizácie.

Inštitúcie spolupracujúce v tejto oblasti na projektoch v rámci Investičného rámca pre Ukrajinu (ÚPPLV, MZVaEZ, MF SR, SAMRS, Eximbanka SR) začali preto diskusie o budovaní kapacít v oblasti medzinárodnej delegovanej spolupráce. MZVaEZ absolvovalo v roku 2025 periodické hodnotenie svojho systému medzinárodnej rozvojovej spolupráce OECD a spomenuté inštitúcie sa zhodli na príprave žiadosti o použitie nástroja EK TSI na zlepšenie kapacít medzinárodnej rozvojovej spolupráce na Slovensku.

5. ĎALŠIE KROKY

5.1 Úrad podpredsedu vlády SR:

V nadväznosti na úlohy definované v kapitole 5 Rámca pre zapojenie Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny Úrad podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku v hodnotenom období systematicky implementoval opatrenia smerujúce k vytvoreniu funkčnej koordinačnej, projektovej a finančnej infraštruktúry pre túto agendu.

ÚPPV SR úspešne vystupuje ako vnútroštátny kontaktný bod pre komunikáciu tém súvisiacich so zapojením SR do obnovy Ukrajiny. ÚPPV SR plní koordinačnú a informačnú funkciu vo vzťahu k orgánom štátnej správy, samosprávam, podnikateľskému sektoru aj zahraničným partnerom. Súčasne prebieha pravidelná výmena relevantných informácií s ukrajinskou stranou, čím sa zabezpečuje priebežná koordinácia priorít a projektových zámerov.

V oblasti projektovej prípravy ÚPPV SR inicioval vytváranie zásobníka projektov, ktorý je rozpracovaný najmä v rámci vznikajúcej Karpatskej iniciatívy (*bližšie v podkapitole 5.1.3*). Cieľom je vytvoriť štruktúrovaný projektový zásobník strategických zámerov s cezhraničným a integračným potenciálom. Paralelne prebieha mapovanie potenciálu slovenských a ukrajinských subjektov v koordinácii so SARIO s cieľom identifikovať konkrétne kapacity a ponuky slovenských podnikov pre potreby obnovy Ukrajiny.

ÚPPV SR zároveň zabezpečuje koordináciu alternatívnych foriem financovania národných a medzinárodných projektov SR – Ukrajina. Okrem projektov rozvíjaných v rámci Karpatskej iniciatívy (podkapitola 5.1.3) ide aj o projektové portfólio Slovenskej republiky predkladané v rámci Investičného rámca pre Ukrajinu (*bližšie v podkapitole 4.4*). Cieľom je synergické využívanie európskych grantových, úverových a garančných nástrojov tak, aby sa maximalizoval multiplikačný efekt verejných zdrojov a podpora zapojenia slovenského súkromného sektora.

V oblasti informovania podnikateľského sektora o možnostiach zapojenia sa do projektov obnovy Ukrajiny ÚPPV SR priebežne spolupracuje so SARIO, EXIMBANKOU SR a Slovenskou agentúrou pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS). Informácie o aktuálnych výzvach vyhlasovaných medzinárodnými finančnými inštitúciami, rozvojovými bankami a exportno-úverovými agentúrami sú systematicky zdieľané s relevantnými aktérmi a budú dodatočne komunikované aj prostredníctvom webového sídla UkraineRecovery.gov.sk.

S agentúrou SARIO pokračuje spolupráca pri zabezpečení aktivít, ktorých cieľom je zapojenie slovenských firiem do obnovy Ukrajiny formou organizovania podnikateľských misií, informačných webinárov či priamym prepojením s ukrajinskými subjektami.

V súlade so strategickým rámcom bol zriadený aj osobitný finančný nástroj Slovenskej republiky pre Ukrajinu určený na financovanie projektov s vysokou pridanou hodnotou pre obnovu a integráciu Ukrajiny (*bližšie v podkapitole 4.10*). Tento nástroj predstavuje dôležitý prvok národnej finančnej architektúry a dopĺňa existujúce európske mechanizmy podpory.

V spolupráci s EXIMBANKOU SR bol zároveň pripravený zoznam rámcových projektov, ktoré boli následne predložené Európskej komisii v rámci otvorenej výzvy Investičného rámca pre Ukrajinu. Predložené projekty boli zo strany Európskej komisie úspešne schválené, čím sa vytvorili konkrétne finančné predpoklady na zapojenie slovenských subjektov do projektov obnovy Ukrajiny s podporou európskych garancií (*bližšie v podkapitole 4.4*).

Významným míľnikom bolo aj zorganizovanie slovensko-ukrajinského biznis fóra v novembri 2024 v Košiciach, ktoré ÚPPV SR realizoval v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR, Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a SARIO. Fórum vytvorilo priestor na prepojenie podnikateľských subjektov oboch krajín, prezentáciu investičných príležitostí a identifikáciu konkrétnych projektových zámerov. Podrobnejšie informácie o zámeroch podpory aktívneho zapojenia podnikateľského sektora sú uvedené v podkapitole 4.11.

ÚPPVL SR zároveň rozvíja spoluprácu s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a so slovenskými humanitárnymi a rozvojovými organizáciami s cieľom využiť ich skúsenosti z realizácie projektov na Ukrajine a preskúmať potenciál prepojenia rozvojovej spolupráce so súkromným sektorom. V auguste 2025 sa Slovenská republika stala členom Civil Protection Shelter Coalition for Ukraine, na čo plánuje nadviazať konkrétnou spoluprácou so slovenskými subjektmi disponujúcimi relevantným know-how a kapacitami v oblasti núdzového bývania, obnovy infraštruktúry a civilnej ochrany (v nadväznosti na bod 4.8 strategického rámca).

Uvedené kroky potvrdzujú, že ÚPPVL SR napĺňa úlohy vyplývajúce zo strategického rámca systematicky a v súlade s cieľom vytvoriť pre Slovenskú republiku funkčný, koordinovaný a finančne podložený model zapojenia sa do obnovy Ukrajiny, pričom jednotlivé nástroje a iniciatívy sú vzájomne prepojené a rozpracované v príslušných tematických podkapitolách tejto výročnej správy.

Ekonomická diplomacia v súčinnosti s MZVEZ SR

V súlade so strategickým rámcom pre zapojenie Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny bola významná časť implementačných opatrení zameraná na posilnenie ekonomickej diplomacie a na budovanie efektívnych koordinačných mechanizmov na národnej aj regionálnej úrovni.

V oblasti ekonomickej diplomacie ÚPPVL SR v súčinnosti s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR podporuje využívanie nástrojov mäkkého vplyvu s cieľom posilniť vzájomnú informovanosť a praktickú spoluprácu so zastupiteľskými úradmi SR na Ukrajine. V tomto kontexte Slovenská republika vyslala do Kyjeva rozvojového diplomata, ktorého náplňou práce je najmä podpora implementácie projektového portfólia SR v rámci Investičného rámca pre Ukrajinu a koordinácia ekonomických a projektových aktivít v teréne. Tento krok posilňuje priamu prítomnosť SR v prostredí obnovy Ukrajiny a vytvára lepšie podmienky na operatívnu komunikáciu so zástupcami ukrajinskej vlády, medzinárodných finančných inštitúcií a súkromného sektora.

ÚPPVL SR zároveň splnil záväzok vyslať experta na Stále zastúpenie SR pri Európskej únii v Bruseli. Tento expert sa odborne venuje agende zapojenia SR do obnovy Ukrajiny a aktívne reprezentuje záujmy Slovenskej republiky v rámci príslušných pracovných skupín, výborov a multilaterálnych formátov. Jeho pôsobenie prispieva k systematickému presadzovaniu slovenských priorít pri nastavovaní európskych finančných nástrojov, regulačných rámcov a politík súvisiacich s obnovou a európskou integráciou Ukrajiny, ako aj k rozvoju kontaktov s inštitúciami EÚ, think-tankmi a ďalšími relevantnými aktérmi pôsobiacimi v Bruseli.

Spolupráca na národnej úrovni a v rámci regiónov

Na národnej úrovni ÚPPVL SR systemizuje riadenie a koordináciu aktivít súvisiacich so zapojením Slovenska do obnovy Ukrajiny medzi slovenskou a ukrajinskou stranou. Táto koordinácia prebieha priebežne a zahŕňa komunikáciu s rezortmi, hospodárskymi partnermi, samosprávami a medzinárodnými aktérmi, s cieľom zabezpečiť konzistentný a strategicky zosúladený postup Slovenskej republiky.

V záujme posilnenia komunikácie s kľúčovými partnermi bola vytvorená národná platforma „Partnerstvo pre Ukrajinu“, ktorej prvé zasadnutie sa uskutočnilo v novembri 2024 v Košiciach. Platforma slúži ako priestor na výmenu informácií, identifikáciu projektových príležitostí a koordináciu medzi verejným sektorom, podnikateľskými subjektmi, akademickou obcou a ďalšími relevantnými aktérmi. V rámci prípravy webového sídla UkraineRecovery.gov.sk sa počíta aj so samostatnou sekciou umožňujúcou zapojenie ďalších subjektov do tejto platformy. Regionálnu a medzištátnu dimenziu tejto spolupráce zároveň významne posilňuje vznikajúca Karpatská iniciatíva, ktorá prepája štátnu, regionálnu a podnikateľskú úroveň spolupráce v trilaterálnom formáte SR-PL-UA.

ÚPPVL SR si zároveň splnil záväzok vytvoriť regionálne koordinačné kapacity so sídlom v Košiciach. V rámci Prešovského a Košického kraja pôsobia dvaja regionálni koordinátori pre agendu zapojenia SR do obnovy Ukrajiny (bližšie v podkapitole 5.1.2), ktorých úlohou je

aktívne prepájať slovenské subjekty s konkrétnymi aktivitami a projektmi na Ukrajine. Tým sa posilňuje praktická implementačná rovina strategického rámca a zároveň sa podporuje rozvoj východného Slovenska ako prirodzeného logistického a hospodárskeho zázemia pre obnovu Ukrajiny.

Zámer vytvoriť medzištátnu regionálnu platformu združujúcu regionálne centrá obchodných komôr, relevantné asociácie, štátnych a regionálnych predstaviteľov a ukrajinských partnerov sa postupne naplňa prostredníctvom Karpatskej iniciatívy, ktorá predstavuje štruktúrovaný formát spolupráce s jasnou politickou podporou a projektovou orientáciou.

Uvedené kroky v oblasti ekonomickej diplomacie a národno-regionálnej koordinácie potvrdzujú, že ÚPPVL SR systematicky posilňuje inštitucionálne a personálne kapacity Slovenskej republiky tak, aby zapojenie SR do obnovy Ukrajiny bolo efektívne, viditeľné a strategicky ukotvené na národnej aj európskej úrovni.

5.1.1 Partnerstvo pre Ukrajinu

Povojnová obnova Ukrajiny predstavuje jednu z najväčších hospodárskych a spoločenských výziev v Európe od čias konca druhej svetovej vojny. Zároveň vytvára priestor pre nové formy spolupráce, investícií a transferu know-how medzi zúčastnenými subjektmi.

Partnerstvo pre Ukrajinu je otvorená platforma, ktorá spája verejný sektor, podnikateľské subjekty, samosprávy, akademickú obec a neziskové organizácie so spoločným cieľom – podporiť zapojenie Slovenskej republiky do povojnovej obnovy a rozvoja Ukrajiny.

Platforma vznikla ako reakcia na rastúcu potrebu systematickej koordinácie informácií, projektov a finančných nástrojov v oblasti obnovy Ukrajiny. Jej ambíciou bude vytvoriť funkčný priestor pre spoluprácu, výmenu informácií a vznik konkrétnych partnerstiev, ktoré majú potenciál pretaviť sa do realizovateľných projektov.

Úlohu facilitátora Partnerstva pre Ukrajinu zastrešuje **Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku**, ktorý zabezpečuje prepojenie aktérov na miestnej, regionálnej, národnej aj medzinárodnej úrovni.

Členom Partnerstva pre Ukrajinu platforma poskytuje:

- **Prístup k aktuálnym informáciám** o pripravovaných výzvach, finančných nástrojoch a možnostiach zapojenia sa do projektov obnovy Ukrajiny.
- **Prepájanie partnerov** z verejného, súkromného a neziskového sektora s cieľom vytvárať nové spolupráce a konzorciá.
- **Podporu pri orientácii vo financovaní**, vrátane národných, európskych a medzinárodných finančných nástrojov.
- **Facilitáciu projektov** – prepájanie projektových zámerov s relevantnými garantmi, inštitúciami a zdrojmi financovania.
- **Možnosť zapojiť sa do pracovných skupín** zameraných na konkrétne sektory a tematické oblasti.

Partnerstvo slúži ako informačný a koordinačný bod, ktorý má ambíciu znižovať administratívne bariéry a zvyšovať úspešnosť projektových zámerov.

Členom sprostredkúva aktuálny prehľad o produktoch EXIMBANKY SR na podporu exportu a poistenie rizík, investičných projektoch a grantoch v rámci Investičného rámca pre Ukrajinu (UIF), ako aj o rozvojových schémach agentúry SAMRS zameraných na transfer know-how. Platforma bude priebežne aktualizovať informácie o národných i medzinárodných grantových výzvach a taktiež bude slúžiť ako facilitačný mechanizmus pre zapojenie malých, stredných aj veľkých podnikov do konkrétnych projektov obnovy cez pripravovaný webový portál www.UkraineRecovery.gov.sk.

5.1.2 Regionálni koordinátori pre Prešovský a Košický samosprávny kraj

Pre Úrad podpredsedu vlády SR na východnom Slovensku pracujú dvaja regionálni koordinátori, pre každý z krajov jeden. Ich úlohou je byť aktívnym styčným bodom medzi centrálnou úrovňou a regiónmi. Pre centrálnu úroveň je tak jednoduchšie poznať potreby regiónov hlavne v spojitosti so susedstvom s Ukrajinou.

Práca regionálnych koordinátorov nie je len administratívnou funkciou, ale strategickým nástrojom na znižovanie regionálnych rozdielov. Ich prítomnosť umožňuje centrálnej úrovni reagovať flexibilne a budovať silné partnerstvá v čase, kedy je stabilita východnej hranice SR prioritou pre celú Európsku úniu.

5.1.3 Karpatská iniciatíva – strategická interregionálna platforma SR-PL-UA

Karpatská iniciatíva predstavuje jeden z najvýznamnejších strategických projektov Úradu podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku v oblasti zapojenia Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny. Ide o trilaterálnu platformu spolupráce medzi Slovenskou republikou, Poľskou republikou a Ukrajinou, zameranú na posilnenie regionálnej konektivity, podporu hospodárskeho rozvoja karpatského makroregiónu a urýchlenie európskej integrácie Ukrajiny. Strategická vízia iniciatívy vychádza z prirodzenej geografickej, ekonomickej a bezpečnostnej previazanosti regiónov východného Slovenska, juhovýchodného Poľska a západnej Ukrajiny a reflektuje skutočnosť, že Slovensko a Poľsko ako členské štáty Európskej únie predstavujú pre Ukrajinu prirodzenú bránu do vnútorného trhu EÚ. Cieľom iniciatívy je transformovať karpatský región na funkčný most medzi Ukrajinou a Európskou úniou prostredníctvom koordinovaného rozvoja infraštruktúry, investícií, výskumu, inovácií a ľudského kapitálu.

Myšlienka založenia Karpatskej iniciatívy vznikla v máji 2024 ako výstup z bilaterálneho rokovania medzi podpredsedom vlády SR Petrom Kmecom a splnomocnencom Poľskej republiky pre obnovu Ukrajiny Pawłom Kowalom v Bratislave. Následne bola iniciatíva rozpracovaná počas ďalších politických a expertných konzultácií vrátane stretnutia štátnej tajomníčky ÚPPV SR s poľským partnerom v októbri 2024 na okraj podujatia zameraného na obnovu Ukrajiny. Zámerom bolo vytvoriť užší strategický formát SR-PL-UA, ktorý umožní efektívnejšiu koordináciu projektov v karpatskom regióne, konkrétne medzi Košickým a Prešovským samosprávnym krajom, Podkarpatským a Lubelským vojvodstvom a Zakarpatskou a Lvivskou oblasťou. Tento formát umožňuje vytvoriť spoločný zásobník strategických projektov (tzv. Single Project Pipeline), ktorý bude slúžiť ako nástroj pri rokovaniach o novom Viacročnom finančnom rámci EÚ na roky 2028 – 2034 a zároveň ako platforma na koordinované čerpanie európskych a medzinárodných zdrojov.

Prvé zasadnutie Karpatskej iniciatívy sa uskutočnilo 11. marca 2025 v Prešove, pričom hosťiteľom podujatia bola slovenská strana. Zasadnutia sa zúčastnilo približne 65 zástupcov zo štátnej správy, samosprávnych krajov, miestnej územnej samosprávy, akademickej obce, podnikateľských zväzov a asociácií. Rokovanie prebehlo vo formáte tematických pracovných skupín a plenárneho zasadnutia, čím sa vytvoril priestor na prepojenie politickej úrovne s odbornou a regionálnou dimenziou spolupráce.

V rámci zasadnutia boli vytvorené štyri pracovné skupiny: biznis, akadémia, regióny a štátna úroveň. Skupina biznis sa zamerala na podporu malých a stredných podnikov, zlepšenie cezhraničnej infraštruktúry pre obchod, možnosti vytvorenia spoločných investičných nástrojov a podporu digitalizácie a inovácií v regióne. Skupina akadémia sa sústredila na sieťovanie univerzít a výskumných inštitúcií, spoločné vzdelávacie programy, výskum v oblasti energetiky, ekológie a smart riešení a koordinované zapájanie sa do programov EÚ. Skupina regióny riešila koordináciu samospráv pri cezhraničných projektoch, zelenú transformáciu, udržateľný turizmus a zapojenie občianskej spoločnosti. Skupina štátna úroveň sa venovala politickej a administratívnej koordinácii, synchronizácii využívania európskych fondov a presadzovaniu spoločných záujmov na úrovni EÚ.

Na základe výsledkov zasadnutia sa slovenská a poľská strana zhodli na príprave Rámca pre Karpatskú iniciatívu pre obnovu Ukrajiny, ktorého súčasťou je aj zásobník spoločných projektov zameraných prioritne na posilnenie konektivity, mobility a ľudských zdrojov.

Ráмец spolu s návrhom Listu o zámere boli v priebehu roka 2025 predložené ukrajinskej strane na posúdenie. V júni 2025 bol ukrajinským partnerom doručený spoločný list slovenskej a poľskej strany, ktorým boli vyzvaní na určenie politického garanta iniciatívy, identifikáciu projektov vhodných na financovanie z nových zdrojov, účasť na spoločnej prezentácii iniciatívy a zvázenie podpisu oboch dokumentov.

Počas 3. spoločného zasadnutia vlád Slovenskej republiky a Ukrajiny v Košiciach v októbri 2025 vyjadril podpredseda vlády Ukrajiny záujem Ukrajiny pripojiť sa ku Karpatskej iniciatíve. Iniciatíva bola zároveň zahrnutá do Cestovnej mapy spoločných aktivít medzi vládou SR a kabinetom ministrov Ukrajiny 2.0, čím získala aj formálne ukotvenie v bilaterálnej agende. K decembru 2025 bol Ráмец iniciatívy finalizovaný a návrh Listu o zámere opätovne predložený ukrajinskej strane. Po neformálnych konzultáciách ukrajinská strana signalizovala pripravenosť dokument podpísať a oficiálne sa pripojiť k iniciatíve, pričom slovenská strana pracuje na určení vhodného termínu na formálne potvrdenie tohto záväzku.

Karpatská iniciatíva má viacrozmerne strategický význam. Posilňuje stabilitu a hospodársky rast v širšom karpatskom regióne, priamo prispieva k obnove Ukrajiny a zároveň podporuje rozvoj východného Slovenska. Vytvára štruktúrovanú platformu pre koordináciu štátnej, regionálnej a súkromnej sféry a umožňuje efektívnejšie presadzovanie spoločných záujmov v rámci Európskej únie, najmä v kontexte prípravy budúceho viacročného finančného rámca. Pre ÚPPV SR predstavuje vlajkový projekt demonštrujúci schopnosť Slovenskej republiky iniciovať a formovať nadnárodné partnerstvá s konkrétnym politickým, ekonomickým a integračným dopadom.

5.2 Eximbanka SR:

Eximbanka SR (ďalej len ako „EB SR“) bude v nadchádzajúcom období aktívne ponúkať SK exportérom poistenie pre transakcie s UA partnermi s využitím záručného krytia EIF a tiež nepriame nástroje podpory SK exportu na UA vo forme predexportného, investičného financovania a bankových záruk. EB SR tiež bude v spolupráci s partnermi pokračovať v aktivitách vedúcich k implementácii projektu v rámci UIF.

Z dôvodu pretrvávajúceho konfliktu a tiež súvisiacej hospodárskej nestability je UA v rámci OECD kategorizácie krajín podľa miery rizika zaradená do kategórie „7“ - veľmi vysoké riziko. **Táto skutočnosť prirodzene limituje nie len možnosti a apetít komerčných bánk a poisťovní pre podporu transakcii na UA, ale aj kapitálovú a rizikovú kapacitu EB SR.**

EB SR je v zmysle vyššie uvedeného pripravená plniť svoju zákonnú úlohu v zmysle platného regulačného rámca, predovšetkým Zákona č. 80/1997 Z.z.; Pravidiel MF SR pre obozretné vykonávanie činnosti EB SR a Uznesenia Výboru NR SR pre financie a rozpočet č. 581/2018 zo dňa 12. decembra 2018.

Návrhy na zlepšenie koordinácie alebo implementácie

Pri príprave projektov v rámci projektu v rámci nástroja UIF vnímame priestor na zefektívnenie komunikácie a koordinácie na SK (ÚPPV SR, MZV EZ SR, ZÚ SR v Kyjeve, SAMRS a EB SR) aj EÚ (Európska komisia a Delegácia EÚ v Kyjeve) úrovni. EB SR preto v rámci svojich kompetenčných možností iniciovala intenzívnejšie zdieľanie informácií medzi SK a EÚ partnermi, ktoré vo významnej miere prispeje k promptnejšej a efektívnejšej implementácii celého projektu. **Pokračovanie konštruktívnej spolupráce všetkých aktérov považujeme za kľúčový faktor pre úspešnú realizáciu projektu a splnenie súvisiacich politických cieľov.**

5.3 Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR:

Pokračuje v spolupráci medzi oboma krajinami v **oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva** a v naplňaní ustanovení spoločného Memoranda o porozumení (podpísané v Užhorode, 7. októbra 2024), ktoré poskytuje rámec spolupráce v nasledovných oblastiach: prenos znalostí a skúseností; rozvoj udržateľného poľnohospodárstva; rozvoj spolupráce v oblasti vedy a výskumu v poľnohospodárstve, potravinárstve a súvisiacich odvetviach; spolupráca v oblasti živočíšnej a rastlinnej výroby.

MPRV SR bude aj naďalej súčinné pri realizácii tranzitu agrokomodít z Ukrajiny, a to hlavne na trhy tretích krajín a krajín trpiacich hladom.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky podporuje strategický cieľ Slovenskej republiky aktívne sa zapojiť do obnovy Ukrajiny a rozvíjať hospodársku spoluprácu medzi oboma krajinami. Stabilná, ekonomicky fungujúca a európsky integrovaná Ukrajina je dôležitá z hľadiska regionálnej stability, potravinovej bezpečnosti a rozvoja hospodárskych vzťahov v stredoeurópskom priestore.

Z pohľadu pôsobnosti rezortu pôdohospodárstva však považujeme za potrebné, aby sa pri implementácii strategického rámca a pri rozvoji logistických a hospodárskych väzieb medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou systematicky zohľadňovali aj možné dopady na fungovanie trhu s poľnohospodárskymi komoditami v Európskej únii a na konkurencieschopnosť producentov v Slovenskej republike, najmä v sektore obilnín, olejní a proteínových plodín.

Ukrajina patrí medzi najväčších svetových producentov a exportérov obilnín a olejní, pričom rozvoj logistických kapacít, dopravných koridorov a tranzitných trás medzi Ukrajinou a Európskou úniou môže mať významné dopady na regionálne komoditné trhy a cenovú stabilitu poľnohospodárskej produkcie v členských štátoch Európskej únie. Rozvoj dopravnej a logistickej infraštruktúry medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou zároveň predstavuje významný prvok podpory obnovy Ukrajiny a jej postupnej integrácie do európskych hospodárskych štruktúr.

V tejto súvislosti považujeme za dôležité zabezpečiť, aby logistické kapacity a tzv. koridory solidarity plnili primárne tranzitnú funkciu smerom na globálne trhy a aby nedochádzalo k nadmernému presmerovaniu poľnohospodárskych komodít na vnútorný trh Európskej únie, čo by mohlo viesť k narušeniu fungovania trhu a cenovej stability v sektore poľnohospodárskych komodít. Zároveň je potrebné, aby rozvoj obchodných a logistických tokov medzi Ukrajinou a Európskou úniou prebiehal spôsobom, ktorý zachová stabilitu vnútorného trhu EÚ a predíde vzniku trhových deformácií v citlivých sektoroch poľnohospodárskej výroby.

Pri rozvoji prekládkových terminálov, logistických centier a skladovacích kapacít na území Slovenskej republiky je zároveň vhodné zohľadniť aj potreby slovenského agropotravinárskeho sektora. Investície do logistickej infraštruktúry by mali prispievať nielen k zabezpečeniu tranzitu tovarov z Ukrajiny, ale aj k posilneniu logistických a exportných možností domácich poľnohospodárskych komodít.

Zároveň považujeme za dôležité zdôrazniť význam úplného zosúladenia produkčných, environmentálnych a fytosanitárnych štandardov Ukrajiny s právnymi predpismi Európskej únie, čo je nevyhnutné pre zabezpečenie rovnakých konkurenčných podmienok na trhu EÚ.

Lesníctvo:

Zámerom ostáva naplnenie záväzku na podporu obnovy vojnou zničených lesov a lesníctva na Ukrajine, ku ktorému sa v rámci európskeho medzivládneho procesu FOREST EUROPE v auguste 2022 pridalo aj Slovensko. Dopusiaľ nebol pripravený konkrétny návrh projektu novej spolupráce. Prekážkou je najmä absencia dodatočných finančných zdrojov, ktoré by bolo možné využiť na tento účel, v rezorte pôdohospodárstva a rozvoja vidieka. Čo sa týka ostatných disponibilných zdrojov v iných rezortoch, prekážkou je v niektorých prípadoch absencia výziev na predkladanie návrhov projektov zameraných na podporu Ukrajiny v oblasti ochrany a rozvoja životného prostredia vrátane lesov, napr. prostredníctvom nástroja oficiálnej rozvojovej pomoci (Slovak Aid).

Slovensko a Ukrajina sa na úrovni vlád dohodli na uskutočnení konzultácií medzi oboma krajinami na tému trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch a obnovy lesníckeho sektora na Ukrajine (cestovná mapa 2.0 zo 17. októbra 2025). Konzultácie by mali viesť k identifikácii konkrétnych oblastí spolupráce a návrhov možných projektov. Oblasťami potenciálnej spolupráce (na základe doterajšej komunikácie) sú vo všeobecnosti podpora trvalo udržateľného a prírode blízkeho hospodárenia v lesoch formou transferu poznatkov,

podpora Ukrajiny pri plnení požiadaviek EÚ v oblasti agendy lesov, prípadne ďalšie témy. Predmetné konzultácie by sa mali uskutočniť do 15. apríla 2026.

Návrhy na zlepšenie: V rámci existujúcich nástrojov financovania zabezpečiť, aby výzvy na predkladanie návrhov projektov dávali prioritu aj téme ochrany a obnovy životného prostredia a ekosystémov (vrátane lesov) zničených vojnou (viď nižšie uvedené návrhy na aktualizáciu a inováciu strategického rámca). Tým sa vytvoria podmienky na zapájanie slovenských subjektov do tohto typu projektov.

Výskum a inovácie:

V budúcnosti vidíme priestor na rozvíjanie spolupráce v oblasti výskumu a inovácií - špecificky v oblasti biohospodárstva, a to v rámci existujúcej siete spolupráce krajín strednej a východnej Európy – Iniciatívy BIOEAST so zameraním sa na makro-región strednej a východnej Európy, vrátane Ukrajiny.

5.4 Ministerstvo životného prostredia SR - SHMÚ

Centrum predpovedí a výstrah (CPV HIPS) pracovalo minulý rok na rozšírení nášho predpovedného systému (hydrologické modely z typu HBV) o ukrajinské povodie Uhu a Latorice s novými 8 predpovednými profilmi (pri hraniciach Ukrajiny so Slovenskom). Predpovedný systém sa testuje a po ukončení testovacej prevádzky bude sprístupnený Ukrajinskej hydrometeorologickej službe. Prebehnú ešte diskusie o spôsobe sprístupnenia.

Úsek MS (merných staníc) je pripravený pokračovať v bilaterálnej a multilaterálnej výmene meteorologických údajov, predovšetkým z prihraničných oblastí (SK Košický a Prešovský kraj, UA Zakarpatská oblasť), ako aj poskytovať konzultačné a kalibračné služby prostredníctvom Regionálneho prístrojového centra WMO na SHMÚ v Bratislave.

V prípade požiadavky ukrajinskej strany sa môžeme zúčastniť budúcich projektov v súvislosti poskytovaním know-how pri obnove vojnou zničenou infraštruktúry (napr. pozemné meteorologické stanice, dištančné metódy meteorologického monitoringu, nástroje pre spracovanie a interpretáciu dát z meteorologických družíc a podobne).

Úsek hydrologickej služby je tiež pripravený sa pokračovať v intenzívnej spolupráci, a to najmä v zmysle plnenia bilaterálnych záväzkov na hraničných vodách. Môžeme pomôcť pri obnove vojnou zničených hydrologických monitorovacích objektov, pri obnove spoločných meraní na hraničných vodách ako aj pokračovať, resp. obnoviť v bilaterálnu a multilaterálnu výmenu hydrologických údajov, a to aj poskytnutím metodík na monitoring a spracovanie hydrologických údajov, ich interpretáciu ako aj na hodnotenie stavu vôd.

Teoretické oblasti pre budúcu spoluprácu: pomoc odbornej verejnosti pri vzdelávaní, reintegrácia kvalifikovaných pracovníkov, adaptácia/zaškolenie mladých odborníkov.

5.5 Finančná správa Slovenskej republiky

Finančná správa SR v súčasnosti pripravuje podmienky na realizáciu zámeru vyslať **colného pridelenca na Ukrajinu**. Tento zámer považujeme za významný krok k posilneniu bilaterálnej spolupráce v colných veciach medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou. Zriadenie tejto pozície umožní efektívnejšiu koordináciu colných a hraničných otázok, rýchlejšiu výmenu informácií pri odhaľovaní a boji proti porušovaniu colných a daňových predpisov, pružnejšie riešenie operatívnych problémov súvisiacich s prepravou humanitárneho tovaru na Ukrajinu a pod. Vo vzťahu k Štátnej colnej službe Ukrajiny colný pridelenec prispeje k lepšej implementácii európskych colných štandardov na Ukrajinu, k odovzdávaniu skúseností slovenských colných orgánov z fungovania v podmienkach EÚ, ako aj k podpore spoločných projektov v oblasti modernizácie hraničných priechodov. Týmto krokom sa posilní nielen operatívna spolupráca medzi oboma krajinami v colných otázkach, ale aj dlhodobá strategická stabilita vo vzťahu k Ukrajinu. Ďalšou úlohou colného pridelenca na Ukrajinu bude poskytovanie podpory a pomoci slovenským subjektom, ktoré sa zapoja do obnovy a rekonštrukcie Ukrajiny po skončení vojnového konfliktu.

Finančná správa SR navrhuje zväziť zriadenie **humanitárneho hub-u** na Pobočke colného úradu Michalovce. Tento návrh vychádza z dlhodobých skúseností s vybavovaním

humanitárnych zásielok a úzkej koordinácie s hraničnými priechodmi. Pobočka disponuje dostatočnými odbornými aj personálnymi kapacitami na poskytovanie colných služieb pre deklarantskú verejnosť, čím by mohla slúžiť ako centrálné logistické a koordinačné miesto pre humanitárnu pomoc smerujúcu na Ukrajinu. Zriadenie humanitárneho hub-u by zároveň posilnilo koordináciu medzi štátnymi orgánmi, mimovládnyimi organizáciami a medzinárodnými partnermi, prispelo by k zrýchleniu colných postupov a zabezpečilo by lepšiu pripravenosť na potenciálne zvýšené objemy humanitárnych tokov v nadchádzajúcich rokoch.

6. ZÁVER

Výročná správa o stave implementácie strategického rámca pre zapojenie Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny potvrdzuje, že Slovenská republika od schválenia strategického rámca uznesením vlády SR č. 587 z 2. októbra 2024 postupne buduje systematický, koordinovaný a strategicky riadený prístup k tejto agende. V hodnotenom období došlo k nastaveniu funkčných koordinačných mechanizmov na úrovni vlády SR a Úradu podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku, k aktivácii tematických pracovných platforiem zameraných na infraštruktúru, podnikateľskú spoluprácu, ľudské zdroje a medzirezortnú koordináciu, k rozvoju konkrétnych projektových zámerov v oblasti dopravnej, energetickej a colnej konektivity, ako aj k prehĺbovaniu bilaterálnej spolupráce s ukrajinskou stranou vrátane prípravy zmluvného rámca technickej a finančnej spolupráce. Zároveň došlo k prepojeniu národných priorít so širším rámcom európskej integrácie Ukrajiny a s finančnými nástrojmi Európskej únie, čím sa vytvorili predpoklady na efektívnejšie zapojenie slovenských subjektov do medzinárodných projektov obnovy. Strategický rámec sa tak potvrdzuje ako účinný nástroj na zosúladenie zahraničnopolitických, bezpečnostných a hospodárskych záujmov Slovenskej republiky v kontexte obnovy Ukrajiny.

Zapojenie Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny nie je výlučne prejavom solidarity, ale predstavuje racionálnu investíciu do vlastnej bezpečnosti, stability a hospodárskeho rozvoja. Stabilná, ekonomicky obnovovaná a postupne európsky integrovaná Ukrajina prispieva k posilneniu bezpečnosti bezprostredného susedstva Slovenskej republiky, k zníženiu geopolitických rizík v regióne a k vytváraniu nových hospodárskych príležitostí. Rozsiahle investície do obnovy infraštruktúry, energetiky, bývania, priemyslu a verejných služieb predstavujú priestor na zapojenie slovenských podnikov, odborných kapacít a inštitúcií. Zároveň rozvoj cezhraničnej konektivity, modernizácia dopravných koridorov a posilnenie logistických kapacít majú priamy pozitívny dopad na regióny východného Slovenska a ich socioekonomický rozvoj. Podpora integrácie Ukrajiny do Európskej únie, založená na princípe plnenia podmienok a zásluhovosti, je zároveň v dlhodobom strategickom záujme Slovenskej republiky ako členského štátu EÚ.

Nezapojenie Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny by so sebou nieslo významné náklady nečinnosti. V prvom rade by išlo o stratu ekonomických príležitostí pre slovenské podniky, ktoré by sa dostali do konkurenčnej nevýhody voči subjektom z iných členských štátov Európskej únie systematicky podporujúcich svoje firmy pri vstupe na ukrajinský trh. Absencia aktívneho prístupu by mohla viesť k marginalizácii Slovenskej republiky pri formovaní budúcich dopravných, energetických a obchodných koridorov medzi Európskou úniou a Ukrajinou, čím by sa oslabil jej regionálna pozícia. Zároveň by dlhodobá nestabilita v bezprostrednom susedstve znamenala zvýšené bezpečnostné, ekonomické a migračné tlaky s priamym dopadom na vnútornú stabilitu Slovenskej republiky. V neposlednom rade by nedostatočná projektová pripravenosť a absentujúce partnerstvá obmedzili schopnosť Slovenskej republiky efektívne využívať európske finančné nástroje určené na podporu obnovy a integrácie Ukrajiny. Náklady nečinnosti by sa tak prejavili nielen v strate konkrétnych projektov, ale aj v oslabenej strategickej pozícii Slovenskej republiky v regióne.

V roku 2026 bude prioritou prehĺbenie implementácie identifikovaných projektov a postupný prechod od fázy nastavovania mechanizmov k fáze realizácie s merateľnými výsledkami. Dôraz bude kladený na posilnenie projektovej pripravenosti v oblasti cezhraničnej infraštruktúry a energetiky, rozšírenie zapojenia slovenského súkromného

sektora, ďalšie prepájanie bilaterálnych iniciatív s procesom európskej integrácie Ukrajiny, ako aj na systematické monitorovanie dopadov realizovaných opatrení. Súčasne bude potrebné pokračovať v posilňovaní kapacít koordinačných štruktúr a v zlepšovaní medzirezortnej spolupráce tak, aby zapojenie Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny zostalo efektívne, transparentné a strategicky ukotvené.

Záverom možno konštatovať, že zapojenie Slovenskej republiky do obnovy Ukrajiny predstavuje dlhodobý strategický projekt presahujúci horizont jedného volebného obdobia. Jeho úspech bude závisieť od kontinuity politickej podpory, efektívnej koordinácie, aktívneho zapojenia verejného a súkromného sektora a schopnosti pružne reagovať na meniace sa podmienky. Pokračovanie v systematickej implementácii strategického rámca je preto nielen žiaduce, ale nevyhnutné z hľadiska dlhodobých národných, bezpečnostných a hospodárskych záujmov Slovenskej republiky.